

MER Waal Energie
Bijlage 7.2 - Wijzigingsbesluit Instandhoudingsdoelen Natura 2000
Rijntakken
(53 pagina's)



Rev.	Datum	Status	Auteur	Goedgekeurd door
Locatie Centrale Gelderland Hollandiaweg 11 6541 BL Nijmegen			Referentienr.	

Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 2.1, lid 7 van de Wet natuurbescherming;

Gelet op artikel 9.1, tweede- en derde lid van de Wet natuurbescherming;

BESLUIT:

Artikel 1

Het besluit tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied Rijntakken van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068; Stcrt.2014, nr.12056) wordt als volgt gewijzigd:

1. De kaartbladen 10, 13, 14, 17 en 21 worden vervangen door de kaartbladen behorende bij dit besluit.
2. Artikel 1 wordt vervangen door artikel 2 van dit besluit.
3. Artikel 2 wordt vervangen door artikel 3 van dit besluit.
4. De doelstellingen van de beschermde natuurmonumenten die zijn opgegaan in het Natura 2000-gebied en op grond van het tweede lid van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming zijn vervallen, zijn verwijderd uit de nota van toelichting behorend bij het in artikel 1 bedoelde besluit en de begrenzing van de beschermde natuurmonumenten is verwijderd van de daarbij behorende kaarten.
- 5 De nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het besluit van 23 april 2014 wordt gewijzigd op de wijze die is aangegeven in de nota van toelichting behorende bij dit wijzigingsbesluit.

Artikel 2

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied **Rijntakken**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje (*)):
 - H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
 - H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*
 - H3270 Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodietum rubri* p.p. en *Bidention* p.p.
 - H6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
 - H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
 - H6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
 - H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
 - H91F0 Gemengde oeverformaties met *Quercus robur*, *Ulmus laevis* en *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* of *Fraxinus angustifolia* langs de grote rivieren (*Ulmion minoris*)
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG:
 - H1095 Zeeprik (*Petromyzon marinus*)
 - H1099 Rivierprik (*Lampetra fluviatilis*)
 - H1102 Elft (*Alosa alosa*)
 - H1106 Zalm (*Salmo salar*)
 - H1134 Bittervoorn (*Rhodeus amarus*)

H1145	Grote modderkruiper (<i>Misgurnus fossilis</i>)
H1149	Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)
H1163	Rivierdonderpad (<i>Cottus gobio</i>)
H1166	Kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)
H1318	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
H1337	Bever (<i>Castor fiber</i>)

Artikel 3

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU L 20) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Rijntakken**.
2. Vanwege de samenvoeging van de speciale beschermingszones IJssel, Neder-Rijn, Gelderse Poort en Waal tot de in het eerste lid genoemde speciale beschermingszone Rijntakken, worden de besluiten tot aanwijzing en wijziging van de gebieden IJssel van 24 maart 2000 (N/2000/302, Stcrt. 2000, 65), 25 april 2003 (N/2002/1463, Stcrt. 2003, 95) en 30 januari 2004 (TRCJZ/2003/10522, Stcrt. 2004, nr. 22), Neder-Rijn van 24 maart 2000 (N/2000/339, Stcrt. 2000, 65), 25 april 2003 (N/2002/1466, Stcrt. 2003, 95) en 3 maart 2004 (TRCJZ/2003/10790, Stcrt. 2004, nr. 45), Gelderse Poort van 24 maart 2000 (N/2000/301, Stcrt. 2000, 65), 25 april 2003 (N/2002/1464, Stcrt. 2003, 95) en 8 december 2003 (TRCJZ/2003/9951, Stcrt. 2004, nr. 32), Waal van 24 maart 2000 (N/2000/307, Stcrt. 2000, nr. 65), 25 april 2003 (N/2002/1465, Stcrt. 2003, 95) en 24 februari 2004 (TRCJZ/2003/10236, Stcrt. 2004, nr. 39) en Kil van Hurwenen van 11 oktober 1996 (DN.965400, Stcrt. 11 oktober 1996, nr.202/ pag.13) als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) ingetrokken.
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:

A021	Roerdomp (<i>Botaurus stellaris</i>)
A022	Woudaap (<i>Ixobrychus minutus</i>)
A037	Kleine zwaan (<i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>))
A038	Wilde zwaan (<i>Cygnus cygnus</i>)
A045	Brandgans (<i>Branta leucopsis</i>)
A068	Nonnetje (<i>Mergus albellus</i>)
A119	Porseleinhoen (<i>Porzana porzana</i>)
A122	Kwartelkoning (<i>Crex crex</i>)
A140	Goudplevier (<i>Pluvialis apricaria</i>)
A151	Kemphaan (<i>Philomachus pugnax</i>)
A197	Zwarte stern (<i>Chlidonias niger</i>)
A229	IJsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)
A272	Blauwborst (<i>Luscinia svecica</i>)
4. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:

A004	Dodaars (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)
A005	Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>)
A017	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>)
A039	Toendrarietgans (<i>Anser fabalis</i> spp. <i>rossicus</i>)
A041	Kolgans (<i>Anser albifrons</i>)
A043	Grauwe gans (<i>Anser anser</i>)
A048	Bergeend (<i>Tadorna tadorna</i>)
A050	Smient (<i>Anas penelope</i>)
A051	Krakeend (<i>Anas strepera</i>)
A052	Wintertaling (<i>Anas crecca</i>)

A053	Wilde eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)
A054	Pijlstaart (<i>Anas acuta</i>)
A056	Slobeend (<i>Anas clypeata</i>)
A059	Tafeleend (<i>Aythya ferina</i>)
A061	Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)
A125	Meerkoet (<i>Fulica atra</i>)
A130	Scholekster (<i>Haematopus ostralegus</i>)
A142	Kievit (<i>Vanellus vanellus</i>)
A153	Watersnip (<i>Gallinago gallinago</i>)
A156	Grutto (<i>Limosa limosa</i>)
A160	Wulp (<i>Numenius arquata</i>)
A162	Tureluur (<i>Tringa totanus</i>)
A249	Oeverzwaluw (<i>Riparia riparia</i>)
A298	Grote karekiet (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit wijzigingsbesluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Martijn van Dam
d.d. 30 maart 2017

Dit wijzigingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet. Het wijzigingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de rechtbank. Ingevolge artikel 8:7, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is bevoegd de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de indiener van het beroepschrift zijn woonplaats in Nederland heeft. Indien de indiener van het beroepschrift geen woonplaats in Nederland heeft, is bevoegd de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan het bestuursorgaan zijn zetel heeft. Het rechtsgebied is te bepalen aan de hand van de volgende website:

www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Paginas/Werk-en-rechtsgebieden-rechtbanken.aspx

Op grond van artikel 9.1, derde lid van de Wet natuurbescherming kan geen beroep worden ingesteld tegen artikel 1, vierde lid van dit besluit.

Mededeling ten behoeve van de kadastrale inschrijving van dit wijzigingsbesluit:
het primaire besluit Rijntakken is ingeschreven onder stuknummer OZ4 64389/28.

Nota van toelichting behorende bij het wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging))

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 10 februari 2016 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak¹ gedaan in een geding over een besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.²

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

- III a³ de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen ter plaatse van de Noordoever zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied;
- III b de laad- en loswal ter plaatse van de gronden van een appellant is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied;
- III c de parkeerplaats de Paardenmarkt is aangewezen als Vogelrichtlijngebied;
- III d de nieuwe toegangsweg ter plaatse van de gronden van een appellant zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied;
- III e het parkeerterrein ter plaatse van de gronden van een appellant is aangewezen als Vogelrichtlijngebied;
- III f de laad- en loswal ter plaatse van de gronden van appellanten is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied;
- III g zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolkans (A041), grauwe kolkans (A043), brandkolkans (A045), de smient (A050) en de toendrarietkolkans (A039).
- IV De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State draagt de staatssecretaris van Economische Zaken op om binnen 26 weken na verzending van de uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen.
- V De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State treft de voorlopige voorziening inhoudende dat de instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld onder III, sub g, blijven gelden, met dien verstande dat tevens de foerageerfunctie van het gebied tot de instandhoudingsdoelstellingen behoort; bepaalt dat de onder V. getroffen voorlopige voorziening vervalt op het moment waarop het door de staatssecretaris te nemen besluit in werking treedt.

1.2 Doel van het wijzigingsbesluit

1.2.1 Wijzigingen door uitspraak Raad van State

Met dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)) wordt de begrenzing van het Natura 2000-gebied Rijntakken van 23 april 2014 (PDN/2014-038) op de relevante kaartbladen en de motivering in de Nota van toelichting (deels) gewijzigd:

- Op kaartblad 10 bij besluit PDN/2014-038 is de parkeerplaats Paardenmarkt bij Rhenen onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied. Op kaartblad 10 bij besluit PDN/2014-038 is de nieuwe toegangsweg in de Tollewaard onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied. Kaartblad 10 wordt vervangen door kaartblad 10 (datum kaartproductie: 16-1-2017) bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)).
- Op kaartbladen 13 en 14 bij besluit PDN/2014-038 is de toegangsweg ter plaatse van de Noordoever van recreatiegebied Rhederlaag onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied, VR (III a). De kaartbladen 13 en 14 worden vervangen door kaartbladen 13 en 14 (datum kaartproductie: 16-1-2017) bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)).
- Op kaartblad 17 bij besluit PDN/2014-038 is het parkeerterrein oostelijk van de steenfabriek bij IJzendoorn onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied. Kaartblad 17 wordt vervangen door kaartblad 17

¹ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 10 februari 2016, nr. 201404167/1/R2.

² Natura 2000-besluit Rijntakken (38, 66-68), Stcrt.2014, nr.12056.

³ De nummering is gelijk aan en verwijst naar de nummering van de uitspraak.

(datum kaartproductie: 16-1-2017) bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)).

- Op kaartblad 21 bij besluit PDN/2014-038 is de laad- en loswal (III b.) zuidoostelijk van Spijk onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied en aan het Habitatrichtlijngebied. Kaartblad 21 wordt vervangen door kaartblad 21 (datum kaartproductie: 16-1-2017) bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)).
- Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State inzake III f zijn geen wijzigingen aangebracht. Zie verder paragraaf 2.3.5 van de Nota van toelichting bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)).

Met dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)) wordt de Nota van toelichting behorend bij het besluit van 23 april 2014 deels vervangen volgens de Nota van toelichting bij dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)). Door Uitspraak nr. 201404167/1/R2, lid IV zijn de instandhoudingsdoelstellingen gewijzigd van de toendrarietgans (A039), kolgans (A041), grauwe gans (A043), brandgans (A045), en de smient (A050). Met dit wijzigingsbesluit worden foerageerdoelstellingen toegevoegd en geformuleerd volgens de doelensystematiek, en worden de toelichtingen bij de instandhoudingsdoelstellingen aangepast.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om voor de kolgans en grauwe gans de populatieaantallen te corrigeren in de rust- en slaappleatsdoelstellingen. Dit is een correctie van de aantallen ganzen omdat Meinerswijk niet is opgenomen in het Natura 2000-gebied.

In samenhang met de wijziging van de doelstelling voor ganzen en de smient is de doelcomponent 'verspreiding' van de slaap- en rustfunctie uit de doelstelling verwijderd.

Met dit wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging)) komt de voorlopige voorziening (Uitspraak nr. 201404167/1/R2, lid V) die de Raad van State had getroffen voor de instandhoudingsdoelstellingen te vervallen.

1.2.2 Overige wijzigingen

1.2.2.1 Intrekken Vogelrichtlijnbesluiten van de afzonderlijke gebieden

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om te verduidelijken dat het gebied Rijntakken slechts één Habitatrichtlijngebied en één Vogelrichtlijngebied betreft. Ten tijde van het nemen van het besluit in 2014, was er nog sprake van vier Habitatrichtlijngebieden op de Lijst van gebieden van communautair belang; op 23 december 2015 is deze lijst aangepast en staat alleen het gebied Rijntakken op de lijst (onder nummer NL2014067). Door het nemen van het besluit in 2014 is er sindsdien tevens sprake van een nieuw Vogelrichtlijngebied Rijntakken, dat Europees geregistreerd staat onder nummer NL2014038. Doordat echter de vorm was gekozen van het wijzigen van besluiten van de vier oorspronkelijke gebieden, was onduidelijk of die vier gebieden (ook) nog steeds afzonderlijk bestonden. Aan die onduidelijkheid is een einde gemaakt door alle eerdere besluiten over de vier afzonderlijke gebieden in te trekken en een (eenduidig) besluit tot aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied Rijntakken te nemen. Bij deze wijziging is de opsomming van soorten overigens ongewijzigd gebleven.

1.2.2.2 Vervallen doelstellingen beschermde natuurmonumenten

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht, waardoor de doelstellingen ten aanzien van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van de voormalige beschermde natuurmonumenten geen onderdeel meer uitmaken van de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied.⁴ De nota van toelichting bij het oorspronkelijke besluit is wat de beschermde natuurmonumenten betreft gewijzigd conform de appendix B bij dit besluit.

⁴ Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 waren de aanwijzingsbesluiten van de beschermde natuurmonumenten IJsselwaterwaarden, aangewezen 8 augustus 1995 (N-95-6038; Stcrt. 1995, 166); De Oude Waal I, aangewezen 16 maart 1983 (NLB/GS/GA-121; Stcrt. 1983, 55); Weide Oude Rijnstrangengebied, aangewezen 18 april 1979 (NLB/N 35262; Stcrt. 1979); Kil van Hurwenen, aangewezen 26 juni 1973 (8532; Stcrt. 1973, 129) als zodanig reeds van rechtswege vervallen.

1.3 Openbare voorbereidingsprocedure

Van 11 oktober 2016 tot en met 20 november 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit ter inzage geweest. Er is één zienswijze ingediend. De zienswijze is ingediend naar aanleiding van de bekendmaking in een regionaal dagblad. De indiener heeft voor het tekstgedeelte over Rijntakken gevraagd naar de betekenis van de tekst "Enkele verharde locaties op kaart zijn geëxclaveerd". Hiermee wordt bedoeld dat bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen geen deel uitmaken van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit en/of het wijzigingsbesluit wordt afgeweken. De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het wijzigingsbesluit.

1.4 Leeswijzer

Voor een duidelijk beeld van de aangepaste begrenzingen wordt verwezen naar de kaartjes bij de paragrafen 2.3.1.8 (Paardenmarkt Rhenen), 2.3.2.8 (toegangsweg Tollewaard), 2.3.3.8 (Noordoever recreatiegebied Rhederlaag), 2.3.4.8 (parkeerterrein steenfabriek Binnenwaard), en 2.3.6.8 (laad- en loswal Spijk).

Voor de complete tekst van de gewijzigde instandhoudingsdoelen van ganzen en smienten wordt verwezen naar paragrafen 3.1.3.-3.1.7.

Hoofdstuk 1: uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, en overige wijzigingen.

Hoofdstuk 2: beleidskader peildata, en nieuwe besluiten over begrenzingen volgend op de uitspraken IIIa tot en met IIIf van de Raad van State.

Hoofdstuk 3: motivering van de toegevoegde foerageerdoelen van ganzen en smienten volgend op uitspraak IIIg en voorlopige voorziening V van de Raad van State.

Appendix A: oudere kaarten Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden binnen de Rijntakken, die gebruikt zijn voor toepassing van de exclaveringsformule in hoofdstuk 2.

Appendix B: tabel met een compleet overzicht van de Vogelrichtlijnkaarten binnen Rijntakken; 'was-wordt' tabel met wijzigingen van het oorspronkelijke Natura 2000-besluit door de vervallen beschermde natuurmonumenten.

Kaartbijlage: de nieuwe kaartbladen 10, 13, 14, 17 en 21 ter vervanging van die bij het besluit van 23 april 2014.

Voor de ecologische motivering van de foerageerdoelen voor ganzen en smienten is een advies gevraagd aan Sovon Vogelonderzoek Nederland: van den Bremer L., Nienhuis J., van Winden E., van Roomen M., van Winden E. & Voslammer B. 2016. Draagkracht voor foeragerende ganzen en Smienten in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Sovon-rapport 2016/29. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Naar dit rapport wordt verwezen in het onderhavige wijzigingsbesluit, maar het maakt er geen deel van uit. Het wordt bij de publicatie gevoegd als 'product van onderzoeksinstituten'.

2 WIJZIGING VAN DE BEGRENZING

2.1. Aanleiding

De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State stelt dat de gehanteerde peildatum voor toepassing van de exclaveringsformule onvoldoende kenbaar is in het bestreden besluit.

De Afdeling wijst erop dat er bij de toepassing van de exclaveringsformule een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de peildatum van delen van het gebied die reeds bij het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit als Vogelrichtlijngebied zijn aangewezen en de peildatum van gronden die voor het eerst bij het bestreden besluit zijn aangewezen.

De Afdeling wijst er ook op dat het van belang is dat er onderscheid wordt gemaakt tussen de peildata van gronden die zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied, en gronden die zijn aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

Uit het aanwijzingsbesluit dient duidelijk te worden hoe daarmee wordt omgegaan.⁵

2.2 Beleidskader peildata voor toepassing van de exclaveringsformule

2.2.1 Peildata Vogelrichtlijngebieden binnen de Rijntakken

Ten aanzien van het beoordelingsmoment van de ornithologische dan wel ecologische waarden van een Vogel- of Habitatrichtlijngebied bij de vaststelling van de begrenzing overweegt de Afdeling als volgt.⁶

Uit de uitspraak van 23 juli 2014 in zaak nr. 201305332/1/R2 volgt dat als gronden reeds zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied, dat dan de datum van de oorspronkelijke aanwijzing dient te worden aangehouden voor de beoordeling van de vraag of het binnen de begrenzing brengen van bepaalde gronden ten tijde van die datum berustte op een voldoende ecologische basis.

Om te kunnen beoordelen wanneer een locatie is aangewezen als Vogelrichtlijngebied zijn kaarten nodig waarop is te zien wat er is toegevoegd ten opzichte van eerdere besluiten. Gegevens van de kaarten van de Vogelrichtlijngebieden binnen Natura 2000-gebied de Rijntakken staan in een tabel in appendix B.

Uit de kaarthistorie van Rijntakken zijn er kaarten bekend die laten zien welke gebiedsdelen zijn toegevoegd of verwijderd. Dankzij die eigenschap zijn ze gebruikt bij de beoordeling van de datum van de oorspronkelijke aanwijzing van een locatie als Vogelrichtlijngebied in het onderhavige wijzigingsbesluit (DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging)).

Het gaat om de volgende kaarten:

- de kaarten die behoren bij de aanwijzingsbesluiten Vogelrichtlijn DN/2002/1463 (IJssel); DN/2002/1454 (Gelderse poort); DN.2002/1466 (Neder-Rijn); DN.2002/1465 (Waal). Dit zijn kaarten die zowel de begrenzing uit 2000 als het in medio 2003 toegevoegde winterbed laten zien. Deze kaarten zijn ingetrokken door het Natura 2000-besluit Rijntakken (PDN/2014-038 | 038/066-068) van 23 april 2014, maar bruikbaar voor de toepassing van de exclaveringsformule;
- de twee kaarten die behoren bij het wijzigingsbesluit Vogelrichtlijn TRCJZ/2003/10236 (Waal) uit 2004, waarbij Kil van Hurwenen is toegevoegd;
- de kaarten van bijlage A waarop de wijzigingen van het Vogelrichtlijngebied in 2014 zijn te zien, en de grote kaarten van Natura 2000-besluit Rijntakken (PDN/2014-038 | 038/066-068). In samenhang met de toelichtende tekst van paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting bij het aanwijzingsbesluit (PDN/2014-038 | 038/066-068).

⁵ Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, 10 februari 2016, 201404167/1/R2, lid 4.5.2 t/m lid 4.5.4.

⁶ Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, 10 februari 2016, 201406166/1/R2, lid 4.4.

Tabel kaarten en peildata van de Vogelrichtlijngebieden binnen de Rijntakken. De grijs gemarkeerde kaarten en peildata zijn gebruikt voor de toepassing van de exclaveringsformule bij de locaties genoemd in uitspraak nr. 201404167/1/R2 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State**

Vogelrichtlijnbesluit	Peildatum besluit	Publicatie Staatscourant	Titels van de kaarten
IJssel ** (besluit N2000302)	24 maart 2000	31 maart 2000, nr.65	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000302; naam: IJssel; tekendatum 24-3-2000; deel 1 van 3 zuid, deel 2 van 3 midden, deel 3 van 3 noord; schaal 1:25.000
IJssel ** (besluit DN/2002/1463)	25 april 2003	19 mei 2003, nr.95	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: IJssel; tekendatum 25-4-2003; deel 1 van 3 Zuid. Deel 2 van 3 Midden, deel 3 van 3 Noord; schaal: 1:25.000
IJssel ** (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/10522)	30 januari 2004	3 februari 2004, nr.22	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam IJssel; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/302, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1463 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/10522 EU-gebiedscodenummer NL9802036; tekendatum 23-01-2004; blad 1 van 4, 2 van 4, 3 van 4, 4 van 4; schaal 1:25.000
Gelderse Poort ** (besluit N2000301)	24 maart 2000	31 maart 2000, nr.65	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000301; naam: Gelderse Poort; tekendatum 24-3-2000; 1 kaart; schaal 1:25.000
Gelderse Poort ** (besluit DN.2002/1464)	25 april 2003	19 mei 2003, nr.95	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Gelderse Poort; tekendatum 25-4-2003; één kaartblad; schaal: 1:25.000
Gelderse Poort ** (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/9951)	8 december 2003	17 februari 2004, nr.32	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam Gelderse Poort; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/301, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1464 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/9951; EU-gebiedscodenummer NL9902004; tekendatum 8-12-2003; 1 kaart; schaal 1:25.000
Neder-Rijn ** (besluit N2000339)	24 maart 2000	31 maart 2000, nr. 65	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000339; naam: Neder-Rijn; tekendatum 24-3-2000; 1 West, 2 Oost; schaal 1:25.000
Neder-Rijn ** (besluit DN.2002/1466)	25 april 2003	19 mei 2003, nr.95	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Neder-Rijn; tekendatum 25-4-2003; delen oost en west op één kaartblad; schaal: 1:25.000
Neder-Rijn ** (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/10790)	3 maart 2004	5 maart 2004, nr.45	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam Neder-Rijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/339, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1466 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/10790; EU-gebiedscodenummer NL9802038; tekendatum 23-2-2004; blad 1 van 2, blad 2 van 2; schaal 1:25.000
VR Kil van Hurwenen **	11 oktober 1996	11 oktober 1996, nr.202 / pag. 13	Begrenzing speciale beschermingszone "Kil van Hurwenen" in het kader van de EG-Vogelrichtlijn; schaal 1:25.000
Waal ** (besluit N2000307)	24 maart 2000	31 maart 2000, nr.65	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000307; naam: Waal; tekendatum 24-3-2000; 1 kaart; schaal 1:25.000
Waal ** (besluit DN.2002/1465)	25 april 2003	19 mei 2003, nr.95	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Waal; tekendatum 25-4-2003; 3 delen op één kaartblad; schaal: 1:25.000
Waal ** (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/10236)	24 februari 2004	26 februari 2004, nr.39	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Waal; tekendatum 12-02-2004; delen blad 1 van 2 (Kil van Hurwenen toegevoegd), blad 2 van 2; schaal 1:25.000
Natura 2000-besluit Rijntakken PDN/2014-038 038/066-068	23 april 2014	Stcrt.2014, nr.12056	Detailkaarten van bijlage A1-A4 van de Nota van toelichting en kaartbladen 10, 13, 14, 17 en 21 bij het Natura2000-besluit van 23 april 2014

** De Vogelrichtlijnbesluiten zijn ingetrokken met dit wijzigingsbesluit. Digitale versies van de oorspronkelijke kaarten worden gepubliceerd op website www.rijksoverheid.nl/natura2000

2.2.2 Peildata Habitatrichtlijngebieden binnen Rijntakken

Wat betreft Habitatrichtlijngebieden geldt voor de gronden die onderdeel zijn van het gebied zoals dat op de lijst van gebieden van communautair belang is geplaatst, dat voor de beoordeling van de vraag of dat berustte op een voldoende ecologische basis, dient te worden uitgegaan van de datum waarop het gebied op eerdergenoemde lijst is geplaatst. Zodra een gebied is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang is het een Natura 2000-gebied.⁷

In het geval van Rijntakken geldt als uitgangspunt de datum in de kolom 'Peildatum beschikking Europese Commissie' in de tabel hierna. Voor de beoordeling of de Habitatrichtlijnstatus later is gewijzigd zijn de kaarten gebruikt van bijlage A en de grote kaarten van het Natura 2000-besluit Rijntakken uit 2014.

Tabel kaarten en peildata van de Habitatrichtlijngebieden binnen de Rijntakken. De grijs gemarkeerde kaarten en peildata zijn gebruikt voor de toepassing van de exclaveringsformule bij de locaties genoemd in uitspraak nr. 201404167/1/R2 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Habitatrichtlijngebied	Peildatum beschikking Europese Commissie	Datum publicatieblad Europese Commissie	Titels van de kaarten
Uiterwaarden IJssel (NL2003022)	7 december 2004	29 december 2004	Habitatrichtlijngebied IJsseluiterwaarden; tekendatum 8-04-2003; gebied 100 blad 1, blad 2, blad 3, blad 4; schaal: 1: 50.000
Gelderse Poort (NL9801024)	7 december 2004	29 december 2004	Habitatrichtlijngebied Gelderse Poort; tekendatum 8-04-2003; gebied 27; schaal 1:50.000
Amerongse Bovenpolder (NL2003004), langs de Neder-Rijn	7 december 2004	29 december 2004	Habitatrichtlijngebied Amerongse Bovenpolder; tekendatum 8-04-2003; gebied 82; schaal 1:25.000
Rijswaard en Kil van Hurwenen (NL2003041), langs de Waal	7 december 2004	29 december 2004	Habitatrichtlijngebied Rijswaard en Kil van Hurwenen; tekendatum 8-04-2003; gebied 119; schaal 1:25.000

2.2.3 Peildatum overige gronden

In situaties waarin het gaat om gronden die niet zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied noch op de lijst van gebieden van communautair belang zijn geplaatst verwijst de Afdeling naar de uitspraak van 25 september 2013 in zaak nr. 201210347/1/R2. Uit deze uitspraak volgt dat in die gevallen dient te worden uitgegaan van de feiten en omstandigheden ten tijde van het bestreden besluit.

In het geval van Rijntakken geldt als uitgangspunt de datum in de kolom 'Peildatum besluit' in de tabel hierna.

Tabel kaarten en peildatum Natura 2000-besluit Rijntakken. De grijs gemarkeerde kaarten en peildata zijn gebruikt voor de toepassing van de exclaveringsformule bij de locaties genoemd in uitspraak nr. 201404167/1/R2 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Natura 2000-besluit	Peildatum besluit	Publicatie Staatscourant	Titels van de kaarten
Rijntakken (besluit)	23 april 2014	29 april 2014, nr.12056	Natura 2000-gebied #38, 66-68-kaartblad 1 Rijntakken; - kaartbladen 10, 13, 14, 17, 20, 21. Bijlage A1 (pag.39-45); bijlage A2 (pag.46-48); bijlage A3 (pag.49); bijlage A4 (pag.50).

⁷ Natuurbeschermingswet 1998, artikel 1, lid n, 3^o.

2.3 Wijzigingen in de begrenzing naar aanleiding van uitspraak nr. 201404167/1/R2

In de begrenzing op enkele kaarten bij aanwijzingsbesluit Rijntakken (PDN/2014-038) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

2.3.1 Parkeerplaats de Paardenmarkt in Rhenen (kaartblad 10)

2.3.1.1 Locatiebeschrijving

De locatie parkeerplaats de Paardenmarkt ligt aan de zuidkant van de gemeente Rhenen.

In 2003 waren er op de locatie geen verhardingen aanwezig (luchtfoto 2003). De parkeerplaats is recent gerealiseerd en is verhard. Op 27 november 2013 is er door de provincie Utrecht een Natuurbeschermingswetvergunning verleend voor het realiseren van een nieuwe parkeerplaats in de uiterwaard. Op 4 maart 2015 heeft de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een beroep tegen de vergunning ongegrond verklaard.⁸

2.3.1.2 Uitspraak van de Raad van State III c

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover III c. de parkeerplaats de Paardenmarkt is aangewezen als Vogelrichtlijngebied;

De afdeling heeft overwogen dat '.....onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd, kan niet worden vastgesteld of de parkeerplaats onder het toepassingsbereik van deze formule valt. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van deze parkeerplaats deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied.'

2.3.1.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de gronden ter plaatse van de parkeerplaats de Paardenmarkt. De peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule op de genoemde locatie is 25 april 2003. Dit is de datum waarop het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied⁹ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Neder-Rijn; tekendatum 25-4-2003; kaartblad 2.Oost; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A¹⁰). De locatie behoort niet tot Habitatrichtlijngebied Amerongse Bovenpolder. De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A2 en kaartblad 10 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.1.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.¹¹

Of parkeerplaats de Paardenmarkt aanwezig was op de peildatum van 25 april 2003 is op het oog beoordeeld aan de hand van een digitale luchtfoto van het jaar 2003 (opname tussen 1 april-1 juli 2003). Vastgesteld is dat er in 2003 geen verharde parkeerplaats was.

2.3.1.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

Er zijn nieuwe feiten of veranderde omstandigheden vastgesteld van na het oorspronkelijke besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied:

- voor de aanleg van de verharde parkeerplaats is in 2013 een Natuurbeschermingswetvergunning verleend, die met ingang van 4 maart 2015 onherroepelijk is¹²;
- in 2014 is er een verharde parkeerplaats aanwezig (luchtfoto 2014).

⁸ RvSt Afdeling bestuursrechtspraak, 4 maart 2015, nr.201311801/1/R2.

⁹ Besluit Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn, 25 april 2003, Stcrt. 19 mei 2003, nr.95.

¹⁰ Kaart 'SBZ VR Neder-Rijn_25042003', zie appendix A.

¹¹ Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

¹² RvSt Afdeling bestuursrechtspraak, 4 maart 2015, nr.201311801/1/R2.

2.3.1.6. Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.1.3. -2.3.1.5 valt de parkeerplaats de Paardenmarkt onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule. Door de onherroepelijk geworden Natuurbeschermingswetvergunning is er aanleiding om het besluit te wijzigen. De parkeerplaats de Paardenmarkt wordt geëxclaveerd conform uitspraak IIIc van de Raad van State.

2.3.1.7 In paragraaf 3.3. alinea 'De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn is aangepast (bijlage A2)' van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt de tekst bij het zevende opsommingsteken vervangen door de volgende tekst:

- Ter hoogte van het Veerweiterrein in Rhenen zijn naar aanleiding van een zienswijze een jachthaven, bebouwing, een loswal en parkeerplaats de Paardenmarkt onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied. (ca.2.5 ha). Bebouwing, verharding en loswal waren reeds tekstueel uitgesloten van de begrenzing en zijn nu ook op kaart geëxclaveerd. Parkeerplaats de Paardenmarkt wordt door een wijzigingsbesluit¹³ tekstueel en op kaart geëxclaveerd omdat er nieuwe feiten en omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied bekend zijn geworden. De nieuwe omstandigheid is de verharde parkeerplaats waardoor de locatie niet meer behoort tot het leefgebied van de vogels waarvoor het gebied is aangewezen. Het nieuwe feit is dat het bevoegd gezag, het college van gedeputeerde staten van Utrecht, de aanleg op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft vergund. (°)

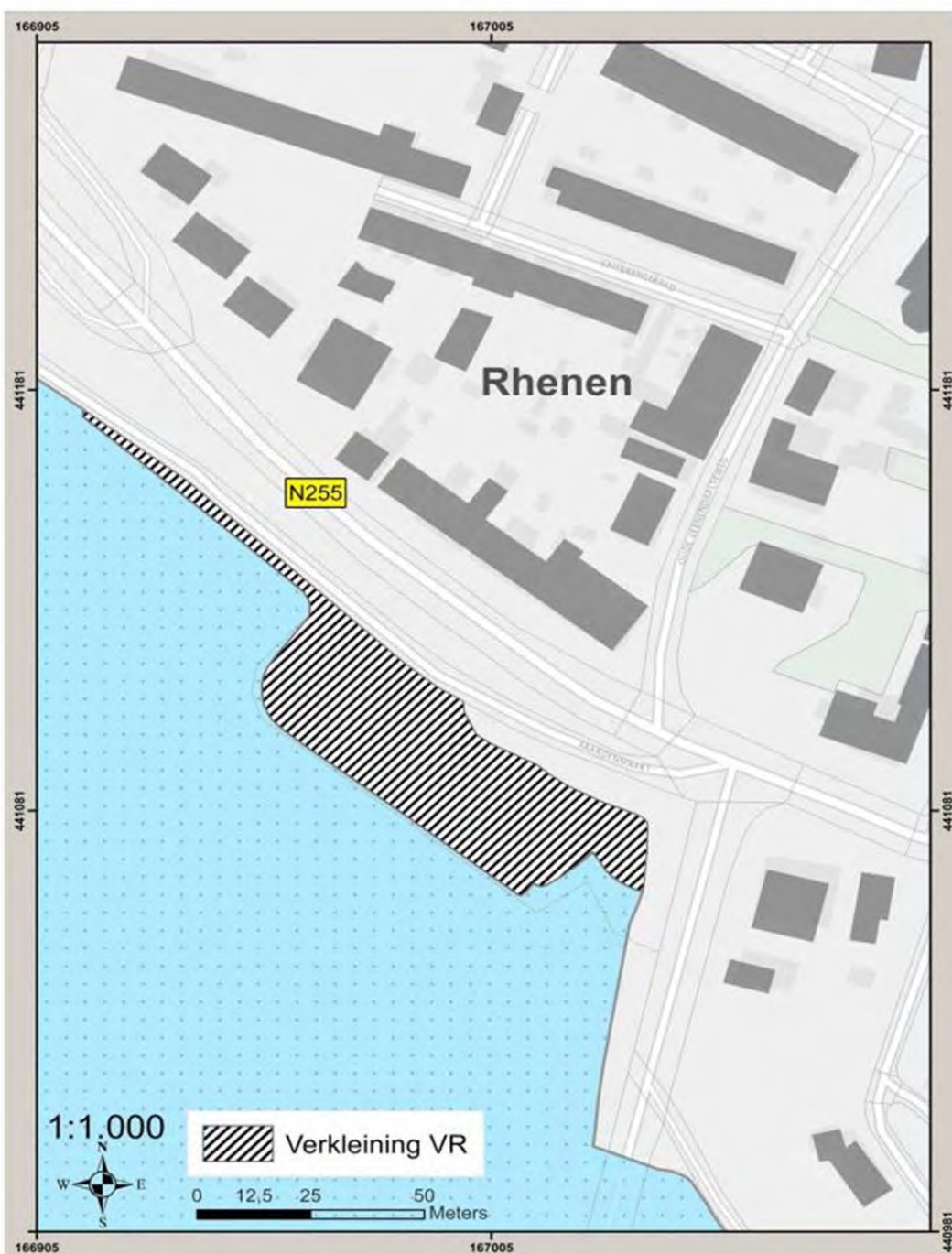
2.3.1.8 Aan bijlage A2, pagina 47 van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een afbeelding toegevoegd aan de bestaande afbeelding van Rhenen en omgeving, die de gewijzigde status laat zien van de Paardenmarkt:

Zie volgende pagina.

¹³ Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken, kenmerk DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging).

Bijlage A2 parkeerplaats de Paardenmarkt Rhenen

Kaart bij wijzigingsbesluit DN&B/2016-038 | 038/066-068 Rijntakken (wijziging)



2.3.1.9 Het antwoord op een zienswijze op pagina 106 van Bijlage C van het besluit van 23 april 2014 wordt gewijzigd en als volgt vervangen:

Een inspreker is van mening dat het Veerweiterrein ten onrechte opgenomen is. Het terrein ligt tussen het natuurterrein Palmerswaard en de Rijnstraat. De inspreker stelt dat het terrein niet wordt gebruikt door de doelsoorten. De inspreker geeft aan dat het terrein in agrarisch gebruik en beheer is en regelmatig gemaaid, begraasd en met mest geïnjecteerd wordt. Op het terrein ligt een passantenhaven en restaurant met parkeerterrein en langs de Rijnstraat en Veerweg wordt geparkeerd. Ook vinden er op het terrein evenementen plaats. De inspreker merkt op dat de begrenzing bij Amerongen en Elst is aangepast in verband met het feitelijk strijdig gebruik. Daarom verzoekt de inspreker vanwege vergelijkbare redenen het Veerweiterrein buiten de begrenzing te houden.

De zienswijze heeft deels geleid tot aanpassing van het besluit. Bebouwing en bijbehorende verharding, parkeerplaats de Paardenmarkt, en jachthaven zijn geëxclaveerd (zie verder paragraaf 3.3. van de Nota van toelichting). De graslanden behoren tot het leefgebied van de vogels waarvoor het gebied in 2000 als Vogelrichtlijngebied is aangewezen (zie de appendix bij de Nota van toelichting). De begrenzing van de graslanden is daarom niet gewijzigd.

2.3.1.10 Kaartblad 10 bij het besluit van 23 april 2014 wordt vervangen door kaartblad 10 bij dit wijzigingsbesluit (datum kaartproductie: 22-6-2016):

Het nieuwe kaartblad 10 staat in een kaartbijlage bij de Nota van toelichting van wijzigingsbesluit DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging).

2.3.2 Nieuwe toegangsweg in de Tollewaard (kaartblad 10)

2.3.2.1 Locatiebeschrijving

De nieuwe toegangsweg ligt in de Tollewaard in de gemeente Buren. De nieuwe weg (Marsdijk) is min of meer gelijk aan het oude tracé naar de locatie van appellant. De weg wordt door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangemerkt als verharding. De nieuwe toegangsweg is heden in eigendom van de Staat (kadastrale informatie 2015).

2.3.2.2 Uitspraak van de Raad van State III d

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

III d. de nieuwe toegangsweg ter plaatse van de gronden van een appellant zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De afdeling heeft overwogen dat '.....onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd, kan niet worden vastgesteld of de nieuwe toegangsweg onder het toepassingsbereik van deze formule valt. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van deze weg deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied.'

2.3.2.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de nieuwe toegangsweg ter plaatse van de gronden van een appellant. De peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de nieuwe toegangsweg ter plaatse van de gronden van een appellant is 24 maart 2000. Dit is de datum waarop het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied¹⁴ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Neder-Rijn; tekendatum 25-4-2003; kaartblad 1.West; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).¹⁵ De locatie maakt geen deel uit van Habitatrichtlijngebied Amerongse Bovenpolder. De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A2 en kaartblad 10 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.2.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.¹⁶ Er is in 2000 een noord-zuid gelegen toegangsweg aanwezig, Marsdijk genaamd (luchtfoto 2000). Deze (oude) toegangsweg maakte geen deel uit van het Vogelrichtlijngebied op grond van de algemene exclaveringsformule. In geding is echter de nieuwe toegangsweg die in 2013 is aangelegd, na de peildatum 24 maart 2000.

2.3.2.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

De toegangsweg is in 2013 aangelegd. Voor het Ruimte voor de Rivierproject Tollewaard is een vergunning verleend in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.¹⁷ De aanleg van de nieuwe toegangsweg is daar een onderdeel van. De nieuwe toegangsweg maakt geen deel meer uit van het Vogelrichtlijngebied omdat het gaat om een bestaande verharding waarvan de aanleg na de peildatum in 2000 op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 is vergund door het bevoegd gezag.

2.3.2.6 Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.2.3. -2.3.2.5 valt de nieuwe toegangsweg onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule. De nieuwe toegangsweg wordt geëxclaveerd conform uitspraak IIId van de Raad van State.

¹⁴ Besluit Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn, 24 maart 2000, Stcrt. 31 maart 2000, nr.65.

¹⁵ Kaart 'SBZ VR Neder-Rijn_25042003', zie appendix A.

¹⁶ Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

¹⁷ Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2012). Natuurbeschermingswet 1998: aanvraag vergunning Ruimte voor de Rivier project vier maatregelen Nederrijn: deelgebied Tollewaard.

2.3.2.7 Aan paragraaf 3.3. alinea 'De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn is aangepast (bijlage A2)' van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt de volgende tekst toegevoegd:

- In de Tollewaard (gemeente Buren) is de nieuwe noord-zuid gelegen toegangsweg (Marsdijk) door middel van een wijzigingsbesluit¹⁸ op kaart geëxclaveerd (ca. 0,2 ha). De nieuwe toegangsweg behoort niet tot het leefgebied van de vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. De aanleg van de weg is vergund volgens de Natuurbeschermingswet 1998. De oude toegangsweg was al tekstueel geëxclaveerd volgens het besluit tot aanwijzing van Neder-Rijn als Vogelrichtlijngebied in 2000.

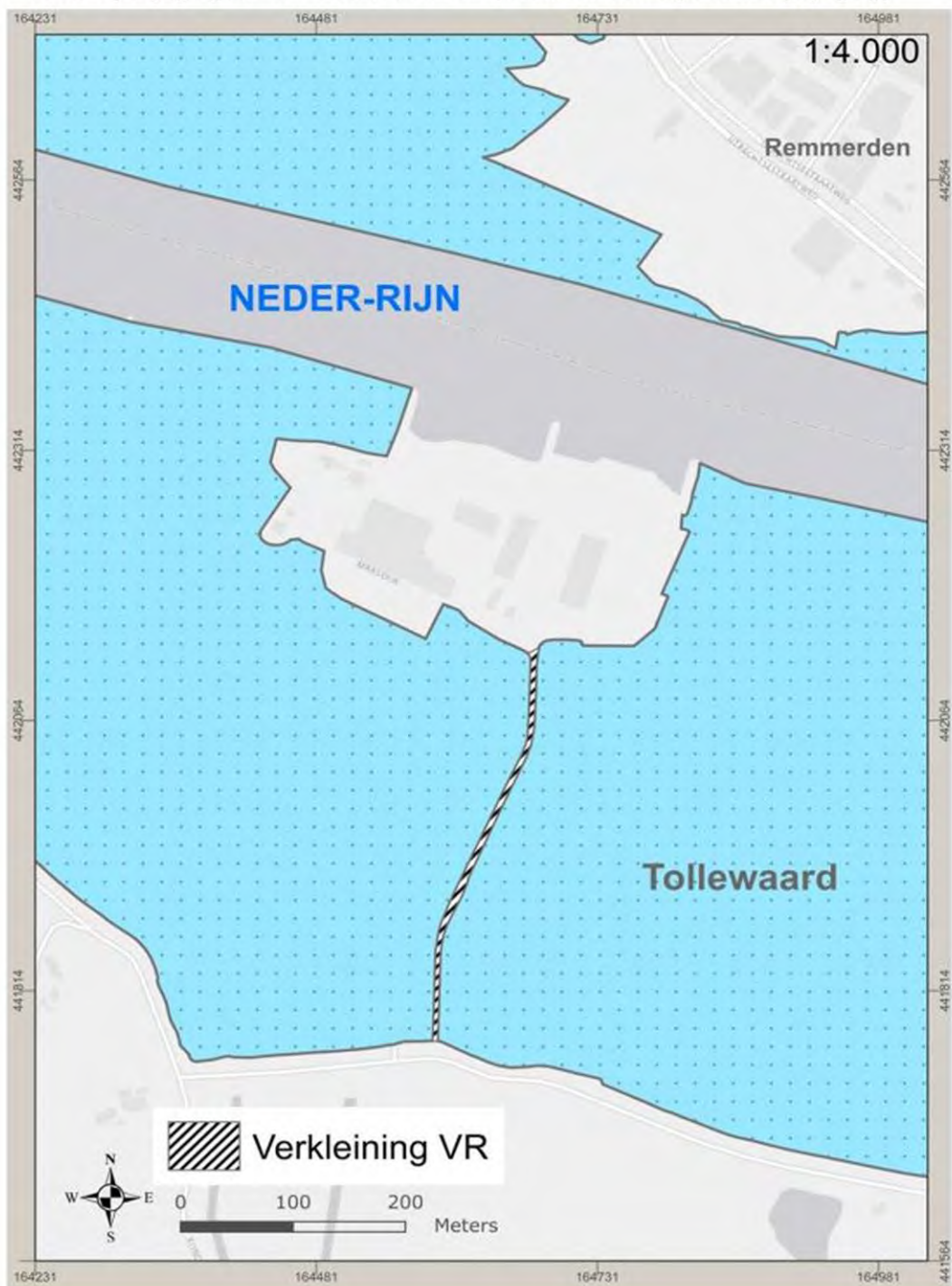
2.3.2.8 Aan bijlage A2 van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een afbeelding toegevoegd:

Zie volgende pagina.

¹⁸ Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken, kenmerk DN&B/2017-038|038/066-068 Rijntakken (wijziging).

Bijlage A2 toegangsweg Tollewaard, gemeente Buren

Kaart bij wijzigingsbesluit DN&B/2016-038 | 038/066-068 Rijntakken (wijziging)



2.3.2.9 Zienswijze Bijlage C van het besluit van 23 april 2014

Er is geen zienswijze bekend.

2.3.2.10 Kaartblad 10 bij het besluit van 23 april 2014 wordt vervangen door kaartblad 10 bij dit wijzigingsbesluit (datum kaartproductie: 22-6-2016):

Het nieuwe kaartblad 10 staat in een kaartbijlage bij de Nota van toelichting van wijzigingsbesluit DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging).

2.3.3 Noordoever recreatiegebied Rhederlaag (kaartbladen 13 en 14)

2.3.3.1 Locatiebeschrijving

De Noordoever in recreatiegebied Rhederlaag ligt in de gemeente Zevenaar, ten westen van Giesbeek. De parkeerplaatsen, toiletgebouwen en de toegangsweg (voor zover dit een afslag van de Marsweg betreft) zijn na 2003 aangelegd. De Marsweg was ten minste in het jaar 2000 al aanwezig als verharde weg (Luchtfoto 2000).

2.3.3.2 Uitspraak Raad van State III a¹⁹

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

III a. de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen ter plaatse van de Noordoever zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Voor de voorgaande uitspraak heeft de afdeling het volgende overwogen (4.6): "Nu het gelet op het vorenstaande onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd, kan niet worden vastgesteld of de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen onder het toepassingsbereik van deze formule vallen. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied. Het besluit is in zoverre vastgesteld in strijd met de rechtszekerheid".

2.3.3.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de gronden ter plaatse van de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen. De peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule op de genoemde locatie is 25 april 2003. Dit is de datum waarop het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied²⁰ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: IJssel; tekendatum 25-4-2003; kaartblad deel 1 van 3: Zuid; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).²¹ De locatie maakt geen deel uit van Habitatrichtlijngebied Uiterwaarden IJssel. De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A1 en kaartblad 13 en 14 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.3.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.²²

Of de toegangsweg, parkeerplaatsen en toiletgebouwen aanwezig waren op de peildatum van 25 april 2003 is op het oog beoordeeld aan de hand van een digitale luchtfoto van het jaar 2003 (opname tussen 1 april-1 juli 2003). Vastgesteld wordt dat er in 2003 geen verharding aanwezig is in de vorm van een toegangsweg (afslag van de Marsweg), parkeerplaatsen en geen bebouwing in de vorm van toiletgebouwen. Vastgesteld wordt dat er wel verharding aanwezig is in de vorm van een toegangsweg (Marsweg) tussen de N338 en recreatiepark De Veerstal.

2.3.3.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

Er zijn voor de parkeerplaatsen en toiletgebouwen geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijk besluit van 25 april 2003 (besluit Vogelrichtlijn) bekend. Voor zover bekend is er voor de parkeerplaatsen en toiletgebouwen geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend.

2.3.3.6 Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.3.3. -2.3.3.5 vallen de parkeerplaatsen en toiletgebouwen niet onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule en blijven volgens besluit PDN/2014-038 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De verharde toegangsweg (Marsweg) valt wel onder het toepassingsbereik van de

¹⁹ De nummering is gelijk aan en verwijst naar de nummering in de uitspraak.

²⁰ Besluit Vogelrichtlijngebied IJssel, 25 april 2003, Stcrt. 19 mei 2003, nr.95.

²¹ Kaart 'SBZ VR IJssel_25042003_deel 1 ZUID', zie appendix A.

²² Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

exclaveringsformule. De verharde toegangsweg (Marsweg) wordt geëxclaveerd conform uitspraak IIIa van de Raad van State, voor zover deze is gelegen langs en op het grondgebied van appellant. De coördinaten van de op kaart geëxclaveerde weg zijn 199.790:445.887 (X:Y) en 200.355:446.759 (X:Y).

2.3.3.7 Aan paragraaf 3.3. alinea 'De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied IJssel is aangepast (bijlage A1)' van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een opsommingsteken met tekst toegevoegd:

- Verharding in de vorm van de toegangsweg naar de noordoever van het recreatiegebied Rhederlaag (Marsweg) is gedeeltelijk onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied conform de tekstuele exclavering (ca. 0,6 ha). (°)

2.3.3.8 Aan bijlage A1 van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een afbeelding toegevoegd:

Zie volgende pagina.

Bijlage A1 Noordoever recreatiegebied Rhederlaag

Kaart bij wijzigingsbesluit DN&B/2016-038 | 038/066-068 Rijntakken (wijziging)



2.3.3.9 Het antwoord op een zienswijze op pagina 99 van Bijlage C van het besluit van 23 april 2014 wordt gewijzigd en als volgt vervangen:

Een inspreker is van mening dat de recreatiegebieden Hattem en Rhederlaag buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel moeten vallen, omdat voor deze intensieve concentratiegebieden voor de recreatie andere doelen gelden dan de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen.

De zienswijze heeft deels geleid tot aanpassing van het besluit. De begrenzing van het Vogelrichtlijn gebied is al definitief geworden na de aanwijzingen van 2000 en 2003. Verkleining van een Vogelrichtlijngebied is mogelijk als een duidelijke technische of wetenschappelijke fout is gemaakt bij de begrenzing. Maar dat is bij Hattem niet aan de orde. Bij de Noordoever Rhederlaag is op kaart verduidelijkt voor de gebruiker dat een deel van de toegangsweg (Marsweg) naar de Noordoever niet behoort tot het Vogelrichtlijngebied omdat deze verharde weg op de peildatum 25 april 2003 al aanwezig was en daardoor valt onder de werking van de exclaveringsformule. Bij de recreatiegebieden zijn de graslanden en het open water ook van betekenis als leefgebied voor de vogelsoorten waarvoor het Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Hierbij is zo begrensd dat een samenhangend geheel is ontstaan. Zie verder de appendix bij de Nota van toelichting.

2.3.3.10 Kaartbladen 13 en 14 bij het besluit van 23 april 2014 worden vervangen door kaartbladen 13 en 14 bij dit wijzigingsbesluit (datum kaartproductie: 22-6-2016):

De nieuwe kaartbladen 13 en 14 staan in een kaartbijlage bij de Nota van toelichting van wijzigingsbesluit DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging).

2.3.4 Parkeerterrein bij steenfabriek Binnenwaard onder IJzendoorn (kaartblad 17)

2.3.4.1 Locatiebeschrijving

De steenfabriek Binnenwaard ligt in de Willemspolder bij IJzendoorn (gemeente Neder-Betuwe, westelijk van Ochten). Ter plaatse van de entree van het terrein nabij de voormalige bedrijfswoning is de weg verbreed met puingranulaat en grind ten behoeve van parkeergelegenheid. De gronden ter plaatse van het half verharde oppervlak worden door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangemerkt als verharding.

2.3.4.2 Uitspraak van de Raad van State III e

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

III e. het parkeerterrein ter plaatse van de gronden van een appellant is aangewezen als Vogelrichtlijngebied;

De afdeling heeft overwogen dat '.....onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd, kan niet worden vastgesteld of het parkeerterrein onder het toepassingsbereik van deze formule valt. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van deze parkeerplaats deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied.'

2.3.4.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de gronden ter plaatse van het parkeerterrein. De peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule op de genoemde locatie is 25 april 2003. Dit is de datum waarop het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied²³ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Waal; tekendatum 25-4-2003; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).²⁴

De locatie maakt geen deel uit van Habitatrichtlijngebied Rijswaard en Kil van Hurwenen. De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A4 en kaartblad 17 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.4.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.²⁵ Of er een parkeerterrein aanwezig was op 25 april 2003 is op het oog beoordeeld aan de hand van een luchtfoto uit 2003 (opname tussen 1 april-1 juli 2003). Er is vastgesteld dat er in 2003 een verharding was ter plaatse van de gronden van appellant. De verharding wordt op kaart geëxclaveerd van het Vogelrichtlijngebied en de Nota van toelichting wordt op onderdelen gewijzigd.

2.3.4.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

Er zijn geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden bekend.

2.3.4.6 Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.4.3. -2.3.4.5 valt het parkeerterrein onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule conform uitspraak IIIe van de Raad van State. De verharding wordt geëxclaveerd.

2.3.4.7 In paragraaf 3.3. alinea 'De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied Waal is aangepast (bijlage A4)' van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt de volgende tekst toegevoegd:

- Bij steenfabriek Binnenwaard is een parkeerplaats nabij de voormalige bedrijfswoning ook op kaart geëxclaveerd (ca. 0,1 ha). De verharde parkeerplaats behoort niet tot het leefgebied van de vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen.

²³ Besluit Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn, 25 april 2003, Stcrt. 19 mei 2003, nr.95.

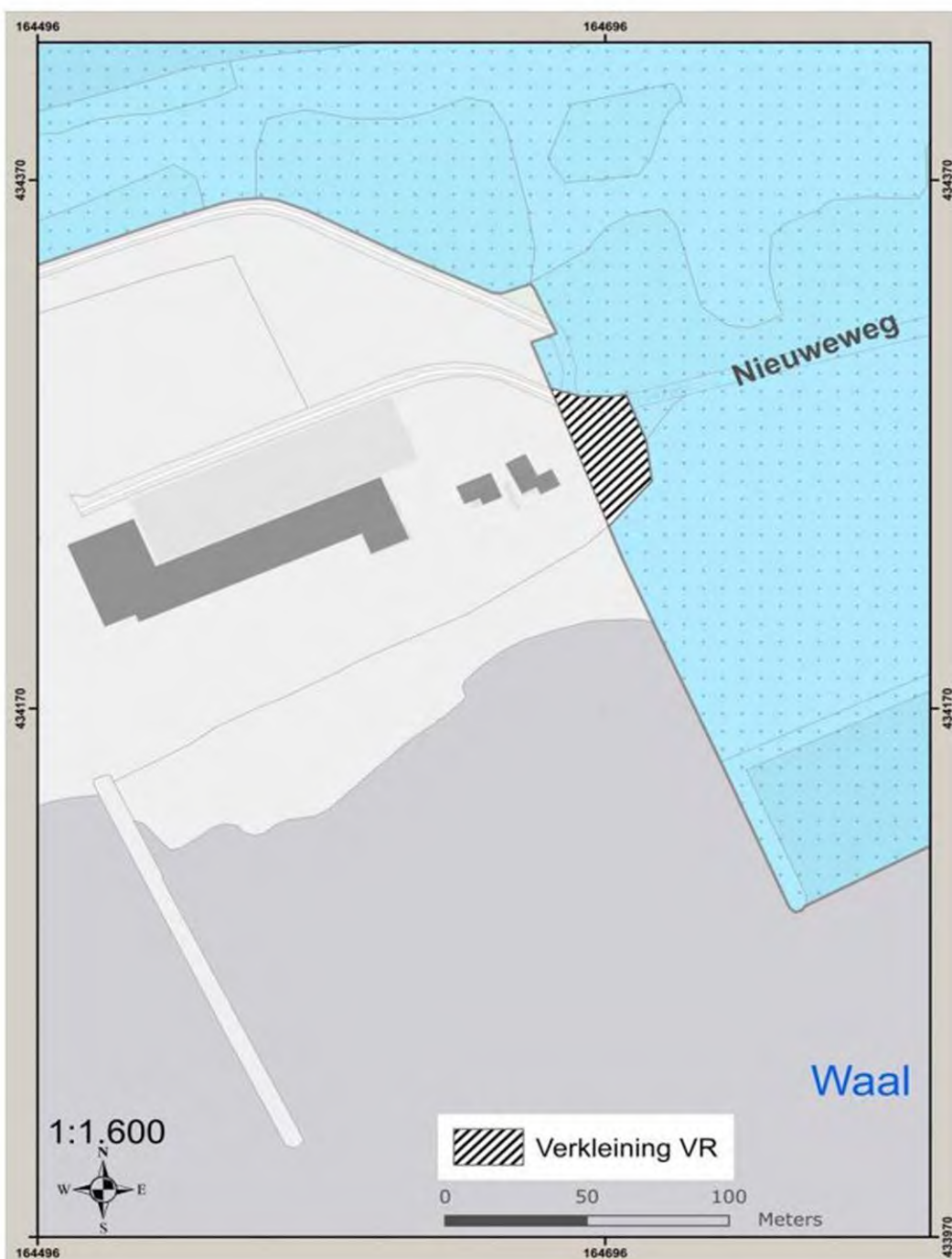
²⁴ Kaart SBZ VR Waal_25042003, zie appendix A.

²⁵ Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

2.3.4.8 Aan bijlage A4 van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een afbeelding toegevoegd:

Zie volgende pagina.

Bijlage A4 parkeerterrein steenfabriek Binnenwaard, gemeente Neder-Betuwe
Kaart bij wijzigingsbesluit DN&B/2016-038 | 038/066-068 Rijntakken (wijziging)



2.3.4.9 Het antwoord op een zienswijze op pagina 115 van Bijlage C van het besluit van 23 april 2014 wordt gewijzigd en als volgt vervangen:

Een inspreker is van mening dat de scheepsreparatiewerf en een overnachtingshaven, alsmede de drukbezochte nabijgelegen plas in de Willemspolder bij IJzendoorn buiten de begrenzing moeten blijven van het Natura 2000-gebied. Volgens de inspreker is er sprake van verstoring door bedrijfsmatig en publiek gebruik van de haven, wat niet leidt tot verbetering van de natuurlijke omgeving.

De zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het besluit. In ontwerp is op bedoelde plek de begrenzing aangehouden zoals die in 2000 en 2004 is vastgesteld. De haven van de scheepswerf (ca. 1 ha), waarvan het landdeel overigens geen deel uitmaakt van het Vogelrichtlijngebied, is ook uitgezonderd. De parkeerplaats nabij de voormalige bedrijfswoning maakt geen deel uit van het Vogelrichtlijngebied.

2.3.4.10 Kaartblad 17 bij het besluit van 23 april 2014 wordt vervangen door kaartblad 17 bij dit wijzigingsbesluit (datum kaartproductie: 22-6-2016):

Het nieuwe kaartblad 17 staat in een kaartbijlage bij de Nota van toelichting van wijzigingsbesluit DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging).

2.3.5 Laad- en loswal steenfabriek gemeente Lingewaard

2.3.5.1 Locatiebeschrijving

De steenfabriek ligt in de Gendtsche Polder aan de Waal (gemeente Lingewaard, zuidelijk van Gendt), weergegeven op kaartblad 20 bij het oorspronkelijke besluit Natura 2000-gebied Rijntakken. Het betreft een weg langs de Waal en een weg haaks daarop. De weg langs de Waal is verhard met betonnen platen, het andere stuk met rijplaten. De rijplaten liggen ook als verharding op het drijvende ponton. De laad- en losfaciliteit is in 2005 aangelegd volgens uitspraak nr. 201404167/1/R2.

2.3.5.2 Uitspraak van de Raad van State III f

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

III f.; de laad- en loswal ter plaatse van de gronden van appellanten is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied.

De afdeling heeft overwogen dat '.....onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd. Gelet hierop kan niet worden vastgesteld of het parkeerterrein onder het toepassingsbereik van deze formule valt. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van deze parkeerplaats deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied.'

2.3.5.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de gronden ter plaatse van de laad- en loswal. De peildata voor de toepassing van de exclaveringsformule op de genoemde locatie zijn 24 maart 2000 voor de weg langs de Waal en 25 april 2003 voor de drijvende ponton. Dit zijn de data waarop het gebied Gelderse Poort is aangewezen en gewijzigd als Vogelrichtlijngebied²⁶ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Gelderse Poort; tekendatum 25-4-2003; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).²⁷

De locatie maakt deel uit van Habitatrichtlijngebied Gelderse Poort volgens de kaart Habitatrichtlijngebied Gelderse Poort; vastgesteld 8 april 2003; schaal 1:50.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).²⁸ De peildatum voor het Habitatrichtlijngebied is 7 december 2004, conform de beschikking van de Europese Commissie. De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A3 en kaartblad 20 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.5.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.²⁹

In uitspraak nr. 201404167/1/R2 is vastgesteld dat de laad- en losfaciliteit in 2005 is aangelegd.

Dit is na de hiervoor genoemde peildata.

2.3.5.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

Er zijn geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijk besluit van 25 april 2003 (besluit Vogelrichtlijn) bekend. Voor zover bekend is er voor de laad- en loswal geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend.

2.3.5.6 Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.5.3. -2.3.5.5 valt de laad- en loswal niet onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule en blijft het de status houden van Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied in afwijking van uitspraak IIIf van de Raad van State.

²⁶ Besluit Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn, 25 april 2003, Stcrt. 19 mei 2003, nr.95.

²⁷ Kaart SBZ VR Gelderse Poort_25042003, zie appendix A.

²⁸ Kaart N2K067_HR0K_Gelderse Poort, zie appendix A.

²⁹ Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

2.3.6 Laad- en loswal Spijk (kaartblad 21)

2.3.6.1 Locatiebeschrijving

De laad- en loswal ligt zuidelijk van Spijk aan de Spijksedijk in de gemeente Rijnwaarden. De laad- en loswal bestaat uit een betonnen constructie waarop vrachtwagens kunnen parkeren, zodat de laad- en loswal dient te worden aangemerkt als een verharding als bedoeld in de algemene exclaveringsformule.

2.3.6.2 Uitspraak van de Raad van State III b

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

de laad- en loswal ter plaatse van de gronden van een appellant is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied. De afdeling heeft onder andere overwogen dat de laad- en loswal voor 2003 is aangelegd en bestaat uit een betonnen constructie (5.3). En dat "nu.....verder onvoldoende kenbaar is welke peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule dient te worden gehanteerd, kan niet worden vastgesteld of de laad- en loswal onder het toepassingsbereik van deze formule valt. Derhalve kan niet worden vastgesteld of de gronden ter plaatse van deze laad- en loswal deel uitmaken van het Vogel- en habitatrichtlijngebied. Het besluit is in zoverre vastgesteld in strijd met de rechtszekerheid."(5.3.2.)

2.3.6.3 Peildatum exclaveringsformule

Als gevolg van de uitspraak is vastgesteld welke peildatum gehanteerd dient te worden voor de toepassing van de exclaveringsformule voor de gronden ter plaatse van de laad- en loswal. De peildatum voor de toepassing van de exclaveringsformule op de genoemde locatie is 25 april 2003 voor het Vogelrichtlijngebied Gelderse Poort³⁰ volgens de kaart Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn: Gelderse Poort; tekendatum 25-4-2003; schaal: 1:25.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).³¹ En 7 december 2004 voor de beschikking van de Europese Commissie waardoor Gelderse Poort is geplaatst op de communautaire lijst als Habitatrichtlijngebied³² volgens de kaart Habitatrichtlijngebied Gelderse Poort; vastgesteld 8 april 2003; schaal 1:50.000 (de kaart is toegevoegd aan appendix A).³³ De status van de locatie als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied is niet gewijzigd met het Natura 2000-besluit Rijntakken van 23 april 2014 (zie bijlage A3 en kaartblad 21 van het besluit van 23-04-2014, PDN/2014-038).

2.3.6.4 Toepassing exclaveringsformule

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebied Rijntakken geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen, waterkerende dijken en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.³⁴

Of de laad- en loswal aanwezig was op de peildatum van 25 april 2003 voor het Vogelrichtlijngebied is op het oog beoordeeld aan de hand van een digitale luchtfoto van het jaar 2003 (opname tussen 1 april-1 juli 2003). Vastgesteld wordt dat er verharding aanwezig is in de vorm van een laad- en loswal en een toegangsweg naar de Spijksedijk.

2.3.6.5 Nieuwe feiten of veranderde omstandigheden van na het oorspronkelijke besluit

Er zijn geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden bekend.

2.3.6.6. Conclusie

Gezien de overwegingen bij lid 2.3.6.3. -2.3.6.5 valt de laad- en loswal onder het toepassingsbereik van de exclaveringsformule conform uitspraak IIIb van de Raad van State. De verharde laad- en loswal en toegangsweg wordt geëxclaveerd.

³⁰ Besluit Vogelrichtlijngebied Gelderse Poort, 25 april 2003, Stcrt. 19 mei 2003, nr. 95.

³¹ Kaart SBZ VR Gelderse Poort_25042003, zie appendix A.

³² Beschikking van de Commissie van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische geografische regio (PB 29.12.2004 L 387/1).

³³ Kaart N2K067_HR0K_Gelderse Poort, zie appendix A.

³⁴ Voor de complete tekst zie paragraaf 3.4 van het besluit Rijntakken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-38.

2.3.6.7 Aan paragraaf 3.3. alinea 'De begrenzing van de Habitatrichtlijngebieden (zoals aangemeld) en de Vogelrichtlijngebieden zijn verder nog op de volgende plaatsen aangepast' van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een opsommingsteken met tekst toegevoegd:

- Verharding in de vorm van een laad- en loswal en toegangsweg bij Spijk (Spijkse Dijk) is onttrokken aan het Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied conform de tekstuele exclavering (ca. 0,3 ha) (bijlage A3). (^o)

2.3.6.8 Aan bijlage A3 van de Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 wordt een afbeelding toegevoegd:

Zie volgende pagina.

Bijlage A3 Laad- en loswal Spijk, gemeente Rijnwaarden

Kaart bij wijzigingsbesluit DN&B/2016-038 | 038/066-068 Rijntakken (wijziging)



2.3.6.9 Het antwoord op een zienswijze op pagina 111-112 van Bijlage C van het besluit van 23 april 2014 wordt gewijzigd en als volgt vervangen:

Een inspreker verzoekt om de begrenzing rondom een bedrijfsterrein en loswal bij Spijk te wijzigen. Het terrein wordt aan weerszijden begrensd door uiterwaarden die als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Beide uitstulpingen ten zuiden van het terrein aan de rivierzijde komt de inspreker onlogisch voor. De inspreker voorziet hier beperkingen ten aanzien van de manoeuvreerbaarheid en aanlegmogelijkheden van schepen. De inspreker verzoekt daarom deze begrenzing lokaal te wijzigen conform de algemeen gehanteerde exclaveringsformule voor bedrijfsterreinen, bebouwing en verhardingen.

Een aantal insprekers verzoekt om het oostelijke gedeelte van het Natura 2000-gebied ten zuiden van de Spijksedijk buiten de begrenzing te laten. Eén van de insprekers noemt in het bijzonder het bedrijventerrein Spijksedijk, de loswal en de kribvakken, met name de kribvakken tussen de twee kribvakken die meebegrensd zijn. Volgens de insprekers is het bedrijfsterrein Spijksedijk één van de weinige die nog kansen biedt om via water rechtstreeks te kunnen vervoeren. De aanleg van loswallen en -kaden moeten daarom volgens de insprekers mogelijk blijven, zodat de ontsluiting van het bedrijventerrein kan blijven plaatsvinden. De insprekers geven hierbij aan dat Provincie Gelderland het goederenvervoer over water stimuleert, zoals vastgelegd in het Tweede Provinciale Verkeer en Vervoerplan. Tevens verwachten de insprekers niet dat zich in dit drukbevaren gedeelte van de Rijn, zeker op het punt van de losplaatsen, natuurwaarden zullen ontwikkelen.

Een inspreker verzoekt om de permanente loswal van diens bedrijf in de uiterwaarden bij Spijk (gemeente Rijnwaarden) en de weg ernaartoe niet mee te begrenzen. De inspreker wil er in dat verband op wijzen dat de uiterwaarden van groot belang zijn voor de toekomstige kleivoorziening van de baksteenindustrie. Tevens geeft de inspreker aan dat blijkens het in ontwikkeling zijnde project "Huissensche Waarden", Ruimte voor de Rivier, nieuwe natuur en de winning van zand, grind en klei hand in hand kunnen gaan. Bovendien zal het uiterwaardengebied volgens de inspreker blijvend aandacht vragen in het kader van veiligheidsdoelstellingen waardoor sediment regelmatig verwijderd dient te worden. De baksteenindustrie kan hierin structureel een rol vervullen door de uiterwaarden middels kleiwinning waar nodig te verlagen.

De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het besluit. De begrenzing rond het bedoelde terrein is aangepast zodat alle in gebruik zijn de terreindelen op kaart zijn uitgezonderd. Dit aanwijzingsbesluit betreft alleen de begrenzing, waarden en doelen van het gebied. De aanwijzing betekent niet automatisch een beperking van ontgrondingen. Wel dient er bij de vergunningverlening voor ontgrondingen nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de status als Natura 2000-gebied (reeds van toepassing sinds de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied in maart 2000). Het is duidelijk dat delfstoffenwinning een belangrijke economische activiteit in de uiterwaarden is, die ook gunstig kan uitwerken voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende gebieden. De loswal en de weg ernaartoe bij Spijk (gemeente Rijnwaarden) zijn op kaart uitgezonderd.

2.3.6.10 Kaartblad 21 bij het besluit van 23 april 2014 wordt vervangen door kaartblad 21 bij dit wijzigingsbesluit (datum kaartproductie: 22-6-2016):

Het nieuwe kaartblad 21 staat in een kaartbijlage bij de Nota van toelichting van wijzigingsbesluit DN&B/2017-038_066-068 | 038_066-068 Rijntakken (wijziging).

3. WIJZIGINGEN VAN DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

3.1 Wijziging van de Nota van toelichting 'paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels', bijlage B.4.4 'Vogelrichtlijn: niet-broedvogels' en bijlage C.4.2.1 behorend bij het besluit van 23 april 2014 voor toendrarietgans (A039), kolgans (A041), grauwe gans (A043), brandgans (A045), en de smient (A050)

3.1.1 Uitspraak van de Raad van State IIIg en V:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 23 april 2014, kenmerk PDN/2014-038 voor zover:

III g dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans (A041), grauwe gans (A043), brandgans (A045), de smient (A050) en de toendrarietgans (A039).

V. De Afdeling treft de voorlopige voorziening inhoudende dat de instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld onder III, sub g, blijven gelden, met dien verstande dat tevens de foerageerfunctie van het gebied tot de instandhoudingsdoelstellingen behoort; bepaalt dat de onder V. getroffen voorlopige voorziening vervalt op het moment waarop het door de staatssecretaris te nemen besluit in werking treedt.

Voor de voorgaande uitspraak heeft de afdeling het volgende overwogen (43.4):

"Uit de enkele stelling dat de vogels tevens gebruikmaken van de foerageergebieden buiten het aangewezen gebied, volgt naar het oordeel van de Afdeling echter niet dat deze functie binnen het Vogelrichtlijngebied niet langer van belang is voor het behalen van een gunstige staat van instandhouding voor de genoemde vogelsoorten. Bovendien heeft de staatssecretaris zijn stelling dat steeds meer vogels buiten het gebied foerageren en dat aanwijzing van deze functie binnen het gebied daarom niet noodzakelijk is, niet met gegevens onderbouwd. Gelet op het voorgaande is de afdeling van oordeel dat het besluit, voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans (A041), grauwe gans (A043), brandgans (A045), de smient (A050) en de toendrarietgans (A039), reeds daarom niet gedragen kan worden door de daaraan ten grondslag gelegen motivering".

3.1.2. Uitgangspunten en conclusies bij de instandhoudingsdoelstellingen voor de foerageerfunctie

De instandhoudingsdoelstellingen voor de foerageerfunctie zijn ecologisch gemotiveerd door Sovon Vogelonderzoek Nederland in Sovon-rapport 2016/29¹ op verzoek van het ministerie van Economische Zaken. Hierna volgt een samenvatting van belangrijke uitgangspunten voor de foerageerdoelen en conclusies daarbij:

- op grond van artikel 6, tweede lid van de Habitatrictlijn wordt verwacht dat passende acties worden ondernomen die redelijkerwijs mogen worden verwacht om te garanderen dat zich geen significante verslechtering of verstoring voordoet sinds de aanwijzingen van de Vogelrichtlijngebieden binnen de Rijntakken. Dit 'verslechteringsverbod' is ook uitgangspunt voor de doelformulering;
- gezien overweging 43.4 van de afdeling is de verwijzing naar binnendijkse foerageergebieden geschrapt uit de toelichtingen bij de doelen. Daarbij is overwogen dat de landelijke doelen een kader vormen voor de gebiedsdoelen, waarvan de som het landelijke doel maakt, *eventueel samen met een opgave buiten N2000*. Buiten N2000 kunnen dat binnendijkse gedooggebieden voor foeragerende ganzen en smienten zijn. Sovon heeft aangegeven dat de binnendijkse foerageergebieden in beginsel niet nodig zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen binnen Natura 2000-gebied Rijntakken.² Daarom zijn de verwijzingen naar die opgave buiten N2000 geschrapt. Binnendijkse foerageergebieden hebben wel een ecologische relatie met die binnen het Natura 2000-gebied, namelijk dat ze een optimale benutting binnen N2000 kunnen versterken.

¹ van den Bremer L., Nienhuis J., van Winden E., van Roomen M., van Winden E. & Voslammer B. 2016. Draagkracht voor foeragerende ganzen en smienten in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Sovon-rapport 2016/29. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

² Sovon-rapport 2016/29, pagina 5, voetnoot.

- de bestaande verspreidingsdoelstellingen bij de rust- en slaappleatsfunctie zijn niet overgenomen bij de nieuw geformuleerde doelstellingen. Verspreidingsdoelen zijn uit het kader voor de doelen alleen bekend bij habitattypen en habitatsoorten. Zie verder 3.1.8.;
- de draagkrachtschatting voor ganzen en smienten is gebaseerd op de periode 1999/2000 tot 2003/2004 omdat de soorten een landelijk gunstige staat van instandhouding kennen en behoud van de populaties op het niveau zoals aanwezig ten tijde van de oorspronkelijke aanwijzingen als Vogelrichtlijngebied voldoende is;
- het beleidsmatige uitgangspunt 'haalbaar en betaalbaar' betekent dat economische overwegingen een rol mogen spelen bij een *herstelopgave*. Bij de ganzen en smienten is een herstelopgave niet aan de orde;
- volgens het Natura 2000 doelendocument (2006) is voor de kolgans, grauwe gans en smient op landelijke schaal enige achteruitgang in omvang foerageergebied toegestaan ten gunste van specifieke habitattypen of soorten. Hoewel dit op gespannen voet staat met het verslechtingsverbod (zie eerste bullet hiervoor) zou de genoemde 'ten gunste formulering' zijn te overwegen met een harde wetenschappelijke onderbouwing van de noodzaak. Die ecologische onderbouwing is er momenteel niet. In Sovon (2016)³ is berekend of er in de huidige situatie voldoende draagkracht is. Dat is gedaan op basis van de ecotopenkaarten 2008 en (de verwachting voor) 2015. Daaruit blijkt dat er in 2008 modelmatig meer draagkracht was dan nodig voor het behalen van de foerageerdoelen, maar dat dat in 2015⁴ naar verwachting niet meer het geval is. Echter, het feitelijk voorkomen van ganzen laat een ander beeld zien. De foerageercapaciteit die nodig is voor de grasetende vogels (ganzen, zwanen en eenden) met een gebiedsdoelstelling, is circa 22,9 miljoen 'kolgansdagen' (pagina 11). Uit het feit dat de ganzenpopulatie sinds de periode waarop de doelen zijn gebaseerd, is gegroeid, blijkt dat er meer draagkracht is dan berekend. Wanneer wordt uitgegaan van het gemiddelde seizoensgemiddelde voor de periode 2010/2011-2014/2015, blijkt het gebied gedurende een seizoen ca. 27,7 miljoen 'kolgansdagen' te kunnen opvangen (wat dus meer is dan benodigd voor de doelstelling). Er is dus een overschatting van de benodigde draagkracht, een onderschatting van de beschikbare draagkracht of een combinatie van beide. Tegelijk is bekend dat er inmiddels waarschijnlijk een afname van geschikt leefgebied heeft plaatsgevonden in recente jaren: een deel van het areaal productiegasland is omgezet in natuurgasland, dat voor ganzen minder voedzaam. Daarmee is er een einde gekomen aan de groei van de populatie in de Rijntakken. Bij de draagkrachtberekening voor ganzen en smienten heeft Sovon overigens voorzichtigheidshalve het hele populatiedoel van 17.900 smienten meegenomen, hoewel bekend is dat een klein deel van de smienten buiten het gebied Rijntakken foerageert en ook een ander type grasland prefereert dan ganzen. Mocht er ondanks de inschatting dat er voldoende draagkracht is, toch een knelpunt ontstaan met het realiseren van andere instandhoudingsdoelstellingen, of de uitvoering van overige wettelijke verplichtingen in het rivierengebied, dan is er in de Rijntakken wel voldoende grondgebied beschikbaar om de opvang van ganzen (en andere grasetende soorten) te continueren door grasland zo te beheren dat het geschikter wordt voor ganzen (en andere grasetende) soorten. In zijn algemeenheid geldt daarom ook dat de foerageerdoelen voor kolgans, grauwe gans, brandgans en toendrarietgans haalbaar zijn. Dat betekent dat er ruimte is voor maatregelen voor habitattypen zonder een significante verslechtering voor ganzen en smienten als gevolg;
- de aantalsontwikkeling voor smienten is ongunstig, maar met het oog op het verslechtingsverbod van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn, is het populatiedoel van 17.900 smienten uit de periode 1999/2000-2003/2004 ten tijde van de aanwijzingen als Vogelrichtlijngebied gehandhaafd. Daarbij is voor de smient een doelstelling voor het totale leefgebied gekozen. Er is bij deze doelstelling geen onderscheid te maken naar functies, omdat smienten op verschillende manieren gebruik maken van het gebied. Het aantal smienten in de aanwijzing heeft dus betrekking op het totaal aantal aangetroffen smienten in het gebied, die om verschillende, niet noodzakelijkerwijs overlappende redenen, gebruik kunnen maken van het

³ Sovon-rapport 2016/29, figuur 3 op pagina 17 en figuur 4 op pagina 18.

⁴ Sovon-rapport 2016/29, pagina 19 eerste alinea: "Wanneer we uitgaan van de kaartbeelden uit 2015 is de beschikbare draagkracht nog steeds in gene van de scenario's voldoende voor het behalen van de delen. Het is echter onduidelijk in hoeverre de verwachtingskaart voor 2015 overeenkomt met de huidige inrichting".

gebied. Het genoemde aantal is voor de afzonderlijke vormen van gebruik dat door smienten kan plaatsvinden dus in feite een bovengrens. Echter: de inschatting is dat hooguit een paar procent van de smienten alleen buiten het gebied foerageert (pagina 12).

- van kolgans en grauwe gans zijn de populatiedoelen bij de rust- en slaappleatsfunctie gecorrigeerd voor de aantallen in Meinerswijk. Meinerswijk bij Arnhem is niet aangewezen als Natura 2000-gebied. Door afrondingen zijn de kleine correcties bij toendrarietgans en brandgans niet zichtbaar geworden in de aantallen.

3.1.3 *In paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn; niet-broedvogels van de Nota van toelichting van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt de instandhoudingsdoelstelling van A039 Toendrarietgans vervangen door de volgende tekst*

A039 Toendrarietgans

Doel	Behoud omvang en kwaliteit van het foerageergebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 125 vogels (seizoensgemiddelde). Behoud omvang en kwaliteit van de rust- en slaappleatsfunctie voor een populatie van gemiddeld 2.800 vogels (seizoensmaximum).
Toelichting	Het gebied heeft voor de toendrarietgans een functie als foerageergebied, rust- en slaappleats. De populatiedoelen in de doelstelling zijn afgeleid van de gemiddelden van de respectievelijke seizoensgemiddelden en seizoensmaxima van IJssel, Nederrijn, Gelderse Poort en Waal in de periode 1999/2000-2003/2004. De aantallen ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. De soort neemt sinds begin jaren negentig toe. Deze toename lijkt te worden afgeremd.

3.1.4 *In paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn; niet-broedvogels van de Nota van toelichting van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt de instandhoudingsdoelstelling van A041 Kolgans vervangen door de volgende tekst*

A041 Kolgans

Doel	Behoud omvang en kwaliteit van het foerageergebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 35.400 vogels (seizoensgemiddelde). Behoud omvang en kwaliteit van de rust- en slaappleatsfunctie voor een populatie van gemiddeld 180.100 vogels (seizoensmaximum).
Toelichting	Het gebied heeft voor de kolgans een functie als foerageergebied, slaap- en rustplaats. De populatiedoelen in de doelstelling zijn afgeleid van de gemiddelden van de respectievelijke seizoensgemiddelden en seizoensmaxima van IJssel, Nederrijn, Gelderse Poort en Waal in de periode 1999/2000-2003/2004. De aantallen ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Deze toename lijkt enigszins te stabiliseren. De genoemde aantallen zijn lager dan de actueel aanwezige aantallen. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

3.1.5 *In paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn; niet-broedvogels van de Nota van toelichting van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt de instandhoudingsdoelstelling van A043 Grauwe gans vervangen door de volgende tekst*

A043 Grauwe gans

Doel	Behoud omvang en kwaliteit van het foerageergebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8.300 vogels (seizoensgemiddelde). Behoud omvang en kwaliteit van de rust- en slaappleatsfunctie voor een populatie van gemiddeld 21.500 vogels (seizoensmaximum).
Toelichting	Het gebied heeft voor de grauwe gans een functie als foerageergebied, slaap- en rustplaats. De populatiedoelen in de doelstelling zijn afgeleid van de gemiddelden van de respectievelijke seizoensgemiddelden en seizoensmaxima van IJssel, Nederrijn, Gelderse

Poort en Waal in de periode 1999/2000-2003/2004. De aantallen ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Deze toename lijkt enigszins te stabiliseren. De genoemde aantallen zijn lager dan de actueel aanwezige aantallen. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

3.1.6 *In paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn; niet-broedvogels van de Nota van toelichting van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt de instandhoudingsdoelstelling van A045 Brandgans vervangen door de volgende tekst*

A045 Brandgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit van het foerageergebied met een draagkracht voor een regionale populatie van gemiddeld 920 vogels (seizoensgemiddelde). Behoud omvang en kwaliteit van de rust- en slaappleatsfunctie voor een regionale populatie van gemiddeld 5.200 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Het gebied heeft voor de brandgans een functie als foerageergebied, slaap- en rustplaats. De populatiedoelen in de doelstelling zijn afgeleid van de gemiddelden van de respectievelijke seizoensgemiddelden en seizoensmaxima van IJssel, Nederrijn, Gelderse Poort en Waal in de periode 1999/2000-2003/2004. De aantallen ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Deze toename lijkt enigszins te stabiliseren. De genoemde aantallen zijn lager dan de actueel aanwezige aantallen. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

3.1.7 *In paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn; niet-broedvogels van de Nota van toelichting van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt de instandhoudingsdoelstelling van A050 Smient vervangen door de volgende tekst*

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 17.900 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de smient een functie als foerageergebied, slaap- en rustplaats. . De doelstelling is afgeleid van de gemiddelden van de respectievelijke seizoensgemiddelden van IJssel, Nederrijn, Gelderse Poort en Waal in de periode 1999/2000-2003/2004 en betreft het totaal aantal aangetroffen smienten in het gebied, die om verschillende, niet noodzakelijkerwijs overlappende redenen, gebruik kunnen maken van het gebied (foerageren, slapen, drinken). De aantallen smienten zijn van nationale en internationale betekenis. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Deze toename heeft zich na 2000 niet voortgezet en lijkt zelfs een negatieve trend te worden. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

3.1.8 *Aan bijlage B4 Toewijzing in standhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) wordt op pagina 58 de volgende definitie toegevoegd*

Door de samenvoeging van vier gebieden is een Natura 2000-gebied ontstaan van grote omvang. Voor het behoud van de variatie aan habitattypen en het functioneren als leefgebied voor soorten, is het noodzakelijk om in de instandhoudingsdoelstelling voor habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn ook het aspect 'verspreiding' te noemen. Met behoud van verspreiding wordt bedoeld dat de betreffende waarden behouden moeten blijven op het geografische niveau van de deelgebieden (in de indeling zoals gehanteerd in het besluit) waar ze ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit voorkwamen. Verspreiding is geen onderdeel van de instandhoudingsdoelstellingen voor vogels omdat behoud van verspreiding, lager dan op het geografische niveau van speciale beschermingszones, geen afzonderlijke doelstelling is volgens de Vogelrichtlijn en daarom ook niet in

het Natura 2000 Doelendocument. Overigens kan een zekere mate van behoud van verspreiding indirect wel van belang zijn als middel om het behoud van draagkracht en populatieomvang te garanderen, omdat ganzen bij voorkeur dicht bij slaapplekken foerageren en het gebruik van die slaapplekken sterk historisch bepaald is.

3.1.9 In B.4.4. Vogelrichtlijn van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068): niet broedvogels wordt de tabel 'Overige niet-broedvogelsoorten' vervangen door de volgende tabel

Overige niet-broedvogelsoorten					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie					
Vogelsoort	Aantal gebieden	Landelijke doelstelling	Populatie Rijntakken (max)	Relatieve bijdrage *	Besluit
A005 Fuut ^{(a);(f)}	21	10.900	570	sf, B1	doel aangepast ^(k)
A017 Aalscholver ^(g)	23	24.500	1.300	sf, B1	doel aangepast ^(k)
A037 Kleine zwaan ^(b)	26	4.820	100	sf, C	doel aangepast ^(k)
A038 Wilde zwaan ^(c)	4	360	30	sf, B2	doel aangepast ^(k)
A039 Toendrarietgans ^(g)	12	34.100	125 (gem) 2.800 (max)	f, C s	wijzigingsbesluit ^(l)
A041 Kolgans ^{(g);(h)}	33	218.300	35.400 (gem) 180.100 (max)	f, A1 s	wijzigingsbesluit ^(l)
A043 Grauwe gans ^{(g);(h)}	28	86.300	8300 (gem) 21.500 (max)	f, B2 s	wijzigingsbesluit ^(l)
A045 Brandgans ^{(g);(h)}	26	140.900	920 (gem) 5.200 (max)	f, C s	wijzigingsbesluit ^(l)
A048 Bergeend ^(g)	15	48.900	120	sf, B2	doel toegevoegd
A050 Smient ^{(g);(h)}	43	258.200	17.900	fs, B2	wijzigingsbesluit ^(l)
A051 Krakeend ^{(g);(h)}	32	10.200	340	f, C	doel aangepast ^(k)
A052 Wintertaling ^(d)	23	21.000	1.100	f, C	doel aangepast ^(k)
A053 Wilde eend ^(g)	13	128.000	6.100	f, C	doel aangepast ^(k)
A054 Pijlstaart ^(c)	22	7.850	130	f, C	doel aangepast ^(k)
A056 Slobeend ^{(g);(f)}	36	5.750	400	f, C	doel aangepast ^(k)
A059 Tafeleend ^(e)	15	20.900	990	f, B1	doel aangepast ^(k)
A061 Kuifeend ^{(c);(f)}	19	75.700	2.300	f, C	doel aangepast ^(k)
A068 Nonnetje ^(a)	15	690	40	f, B1	doel aangepast ^(k)
A125 Meerkoet ^{(g);(f)}	20	89.700	8.100	f, B2	doel aangepast ^(k)
A140 Goudplevier ^(l)	12	32.300	140	f, C	doel toegevoegd
A142 Kievit ^(c)	8	75.500	8.100	f, B2	doel aangepast ^(k)
A151 Kemphaan ^(b)	6	39.500	1000	B1	doel toegevoegd
A156 Grutto ^(f)	20	6.000	690	C	doel aangepast ^(k)
A160 Wulp ^(g)	14	101.100	850	sf, C	doel aangepast ^(k)
A162 Tureluur ^(c)	9	18.480	65	sf, C	doel aangepast ^(k)

(*) Het gebied vervult hoofdzakelijk een slaapplekfunctie (s), foerageerfunctie (f) of beide (sf). De relatieve bijdrage is alleen berekend als het landelijke doel en het gebiedsdoel beide zijn gebaseerd op dezelfde waarde (óf seizoensmaximum óf seizoensgemiddelde).

- (a) Fuut en nonnetje: ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling geformuleerd voor deze soorten vanwege slechte stuurbaarheid van vermoedelijke oorzaken (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (b) Kleine zwaan en kemphaan: ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling geformuleerd. De recente afname is verbonden aan een afname op internationaal niveau en mogelijk aan enkele andere slecht stuurbare factoren (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (c) Wilde zwaan, pijlstaart, kuifeend, kievit en tureluur: ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling voor deze soorten geformuleerd, omdat deze staat van instandhouding alleen gebaseerd is op toekomstverwachting (Natura 2000 doelendocument, 2006).

- (d) Wintertaling: ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding op het aspect populatie is landelijk een behoudsdoelstelling voor deze soort geformuleerd. De staat van instandhouding is gebaseerd op een populatieafname die niet leidt tot een waarde van minder dan 75% van de draagkrachtindicatie (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (e) Tafeleend: ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling voor de tafeleend geformuleerd, vanwege slecht stuurbare oorzaken en enige compensatie door toename in de randmeren (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (f) Grutto: de grutto heeft gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding op landelijk niveau een opgave voor uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied. Aangezien deze opgave niet te realiseren is binnen het Natura 2000-netwerk is in alle gebieden een behoudopgave voor de grutto geformuleerd (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (g) Aalscholver, toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, kraakeend, wilde eend, slobbeend, meerkoet en wulp: de staat van instandhouding van de soort is beoordeeld als "gunstig".⁵
- (h) Kolgans, grauwe gans, brandgans, smient en kraakeend: enige afname landelijk veroorzaakt door extensivering van landgebruik (onder andere door natuurontwikkeling) is aanvaardbaar.
- (i) Fuut, slobbeend, kuifeend en meerkoet: enige afname landelijk als gevolg van herstel van zout-zoet overgangen is aanvaardbaar.
- (j) Goudplevier: de goudplevier heeft landelijk een opgave voor uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied. De verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied is niet zichtbaar in de trend, deze laat een toename zien binnen het Natura 2000-netwerk. Dit betreft echter minder dan de helft van de Nederlandse vogels en is een gevolg van verschuivingen in de ligging van de pleisterplaatsen. Incidentele tellingen buiten het monitoringsnetwerk suggereren dat de kwaliteit van het leefgebied buiten het Natura 2000-netwerk is afgenomen. Herstelopgaven binnen het netwerk zijn in dit licht niet geformuleerd (Natura 2000 doelendocument, 2006).
- (k) De aantallen in de doelstelling zijn opnieuw berekend en hebben betrekking op het gehele Vogelrichtlijngebied Rijntakken. De aantallen zijn afgeleid van de notitie "Informatie over vogelsoorten in N2000 gebieden Rijntakken" (SOVON 2012).
- (l) Toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient: de instandhoudingsdoelstellingen van besluit PDN/2014-38|038/066-068 Rijntakken van 23 april 2014 zijn aangepast. Door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State behoort de foerageerfunctie van het gebied tot de instandhoudingsdoelstellingen.⁶ De populatie-doelen voor de foerageerfunctie zijn afgeleid van de seizoensgemiddelden in de periode 1999/2000-2003/2004 voor de Rijntakken.⁷ De populatie-doelen voor de slaapfunctie van toendrarietgans, kolgans, grauwe gans en brandgans zijn afgeleid van SOVON (2013)⁸ en gecorrigeerd voor de aantallen in Meinerswijk. Dit deelgebied behoort niet tot het Natura 2000-gebied Rijntakken. In samenhang met de wijziging van de doelstelling voor ganzen en de smient is de doelcomponent 'verspreiding' van de slaap- en rustfunctie uit de doelstelling verwijzend.

3.1. *In Bijlage C, paragraaf 4.2.1 Rijntakken, pagina 136 (vijfde alinea en verder)-138 (tot en met de 4^e alinea) van het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038|038/066-068) worden de zienswijzen en antwoorden over de instandhoudingsdoelen voor ganzen en smienten vervangen door de volgende tekst*

Enkele insprekers zijn van mening dat de aanwijzing van de buitendijkse gebieden overwegend gebaseerd zijn op bestaande natuurwaarden, waardoor onvoldoende ruimte dreigt te ontstaan voor natuurontwikkeling (natte riviernatuur) in combinatie met grondstoffenwinning zoals kleiwinning. In dit verband is de inspreker vooral bezorgd over het overwegende belang dat wordt toegedicht aan agrarische graslanden ten behoeve van foeragerende en rustende watervogels, met name ganzen. Volgens de insprekers foerageren ganzen niet alleen buitendijks, maar vooral ook binnendijks. Deze binnendijkse gebieden worden door het ministerie van LNV onvoldoende in de rekenmodellen betrokken en daardoor suggereren de rekensommen een grote mate van afhankelijkheid van de ganzen van het buitendijkse gebied, aldus de insprekers.

Enkele andere insprekers plaatsen vraagtekens bij de sterk op behoud van bestaande natuurwaarden gerichte gebiedsaanwijzing bijbehorende bij de instandhoudingsdoelstellingen. Juist voor het rivierengebied zou naar mening van de insprekers veel meer ingezet moeten worden op een veel robuuster en dynamisch ontwikkelingsperspectief. Met name de hoge waardering die wordt meegegeven aan graslandvegetaties voor foeragerende en rustende watervogels, zoals ganzen, achten de insprekers contraproductief en ondoelmatig. Volgens de insprekers dreigt dit de goede kansen voor grootschalige, verdergaande natuurontwikkeling in combinatie met kleiwinning te frustreren.

⁵ De beschreven staat van instandhouding van de meerkoet wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006) (onder andere aanwijzingsbesluit IJsselmeer, Stcrt. 2010, 2212).

⁶ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 10 februari 2016, nr. 201404167/1/R2.

⁷ Roomen van M., E. van Winden, D. Zoetebier en A. Boele. SOVON-notitie 14-09-2012. Informatie over vogelsoorten in N2000 gebieden Rijntakken.

⁸ Klaassen O., van Winden E., van Roomen M. & Schoppers J. 2013. Aantallen van ganzen op slaapplaatsen in toekomstig Natura 2000-gebied Rijntakken in 1999-2004 en 2007-2013. Sovon-rapport 2013/46. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Een andere inspreker is van mening dat de wetenschappelijke basis waarop de instandhoudingsdoelstellingen voor vogels zijn gebaseerd zeer beperkt is. Volgens de inspreker is er geen rekening gehouden met het feit dat de grasetende watervogels vooral buiten de Natura 2000-gebieden en in de binnendijkse gebieden foerageren. Hierdoor worden volgens de inspreker deze soorten te zwaar beschermd, waardoor andere soorten, zoals de zwarte stern, geen ontwikkelingsruimte krijgen. De inspreker verzoekt om bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen een duidelijke keuze te maken tussen de ontwikkelingen in het kader van het Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier en het behoud van foerageergebied binnen het Natura 2000-gebied. Een andere inspreker geeft aan dat in het kader van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier het Rijnstrangengebied gekwalificeerd is als retentiegebied en de Deltacommissie heeft recent geadviseerd om de rivier aanpassingswerken versneld uit te voeren. De inspreker kan niet overzien in welke mate dit de geformuleerde instandhoudingsdoelen beïnvloedt. Een andere inspreker wil dat er voor het rivierengebied nadrukkelijke keuzes worden gemaakt die gericht zijn op de versterking en ontwikkeling van nattere riviernatuur. Een andere inspreker is van mening dat het huidige Natura 2000-beleid een belemmering is voor de ontwikkeling van gewenste nieuwe natuur. De overmaat van grasetende watervogels zoals de kolgans (A041), grauwe gans (A043) en smient (A050) wordt volgens de inspreker op dit moment te zwaar beschermd terwijl de populatieontwikkeling hiertoe geen aanleiding geeft. Volgens de inspreker is dit in het nadeel voor de te ontwikkelen habitattypen ten gunste van zeldzame soorten als de roerdomp (A021), woudaap (A022) en zwarte stern (A197). Tevens wordt er volgens de inspreker geen rekening gehouden met het feit dat grasetende watervogels vooral buiten de Natura 2000-gebieden foerageren. De inspreker verzoekt daarom om nogmaals kritisch te kijken naar de aanwijzing van grasetende watervogelsoorten. Een andere inspreker verzoekt om achteruitgang in omvang van het foerageergebied van de kolgans (A041), grauwe gans (A043) en smient (A050) mede ten gunste van de moerasvogelsoorten roerdomp (A021), woudaap (A022) en/of grote karekiet (A0298) toe te staan in het aanwijzingsbesluit. De inspreker is van mening dat de activiteiten van diens bedrijf mogelijkheden biedt om bij te dragen aan de vergroting en kwalitatieve verbetering van het leefgebied van deze moerasvogelsoorten. Een andere inspreker is van mening dat de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal en dan met name de Oosterhoutsche Waarden meer ontwikkelingsgericht worden vastgesteld passend bij het dynamische karakter van het gebied. Daarbij verzoekt de inspreker om de aanwijzing als foerageer- en rustgebied meer in overeenstemming te doen zijn met het werkelijke foerageergedrag van de watervogels. Dat wil volgens de inspreker zeggen dat ook de binnendijkse foerageergebieden in de afwegingen betrokken worden.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. De foerageerfunctie van de uiterwaarden voor grasetende watervogels behoort tot de instandhoudingsdoelstellingen. Uit de enkele stelling dat de vogels tevens gebruik maken van de foerageergebieden buiten het aangewezen gebied volgt naar het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State echter niet dat deze functie binnen het Vogelrichtlijngebied niet langer van belang is voor het behalen van de gunstige staat van instandhouding voor de genoemde vogelsoorten.⁶ Op landelijke schaal is enige afname van de foerageercapaciteit door extensivering (onder andere door natuurontwikkeling) toelaatbaar. Er zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor de kolgans, grauwe gans en smient omdat de vier deelgebieden in 2000 voor deze soorten zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Met het samenvoegen van de vier gebieden in het rivierengebied zijn de doelstellingen voor de vogelsoorten tevens van toepassing geworden op de voorkomens van de soorten binnen de als Vogelrichtlijn aangewezen delen van het Natura 2000-gebied Rijntakken. In het beheerplan worden deze doelen verder uitgewerkt. De (concept)maatregelen uit de Planologische Kernbeslissing 'Ruimte voor de Rivier' tasten het Natura 2000-netwerk niet aan en bieden kansen voor versterking van de Natura 2000-waarden. De genoemde ontwikkelingen met betrekking tot de genoemde habitattypen en broedvogels passen bij de desbetreffende instandhoudingsdoelstellingen. De ruimtelijke uitwerking daarvan vindt plaats in het beheerplan.

Een inspreker is het niet eens met de limieten voor achteruitgang van de foerageergebieden van de kolgans (A041), grauwe gans (A043) en de smient (A050), omdat er volgens de inspreker in het kader van de passende beoordeling doorgaans geen significante effecten te verwachten zijn en er ook anderszins voldoende uitruilmogelijkheden voor handen zijn. De inspreker is van mening dat de ten gunste formulering geschrapt dient te worden en per geval of project te toetsen of een eventuele achteruitgang van het foerageergebied al dan niet acceptabel is. Deze toetsing kan via het reguliere vergunningstraject in het kader van de Natuurbeschermingswet plaatsvinden.

Een andere inspreker verzoekt om de wetenschappelijke basis van de aanwijzing en de instandhoudingsdoelstellingen, en in het bijzonder de ten gunste formulering nog eens kritisch te beoordelen. De inspreker voegt hieraan toe dat de ten gunste formulering van de kolgans (A041), grauwe gans (A043) en smient (A050) compleet wordt opgeslokt door ingrepen die gerelateerd zijn aan projecten in het kader van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier, het project Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG) en het koepelplan. Nieuwe ontwikkelingen met een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen, hoe klein ook, worden volgens de inspreker uitgesloten. De inspreker meent dat dit niet de bedoeling kan zijn.

Een inspreker geeft aan dat voor de kolgans (A041), grauwe gans (A043) en smient (A050) in Uiterwaarden Waal alleen een achteruitgang van 16% van het foerageergebied ten gunste van de habitattypen slikkige rivieroever (H3270), stroomdalgraslanden (H6120) en vochtige alluviale bossen (H91E0A) is toegestaan. Dit zijn volgens de inspreker echter niet de habitattypen welke van belang zijn voor verbetering van de gunstige staat van instandhouding van het porseleinhoen (A119), kwartelkoning (A122) en zwarte stern (A197). De inspreker wil dat kritisch de instandhoudingsdoelstellingen en de tegenstrijdigheden daarin kritisch worden beoordeeld en worden opgelost in het beheerplan.

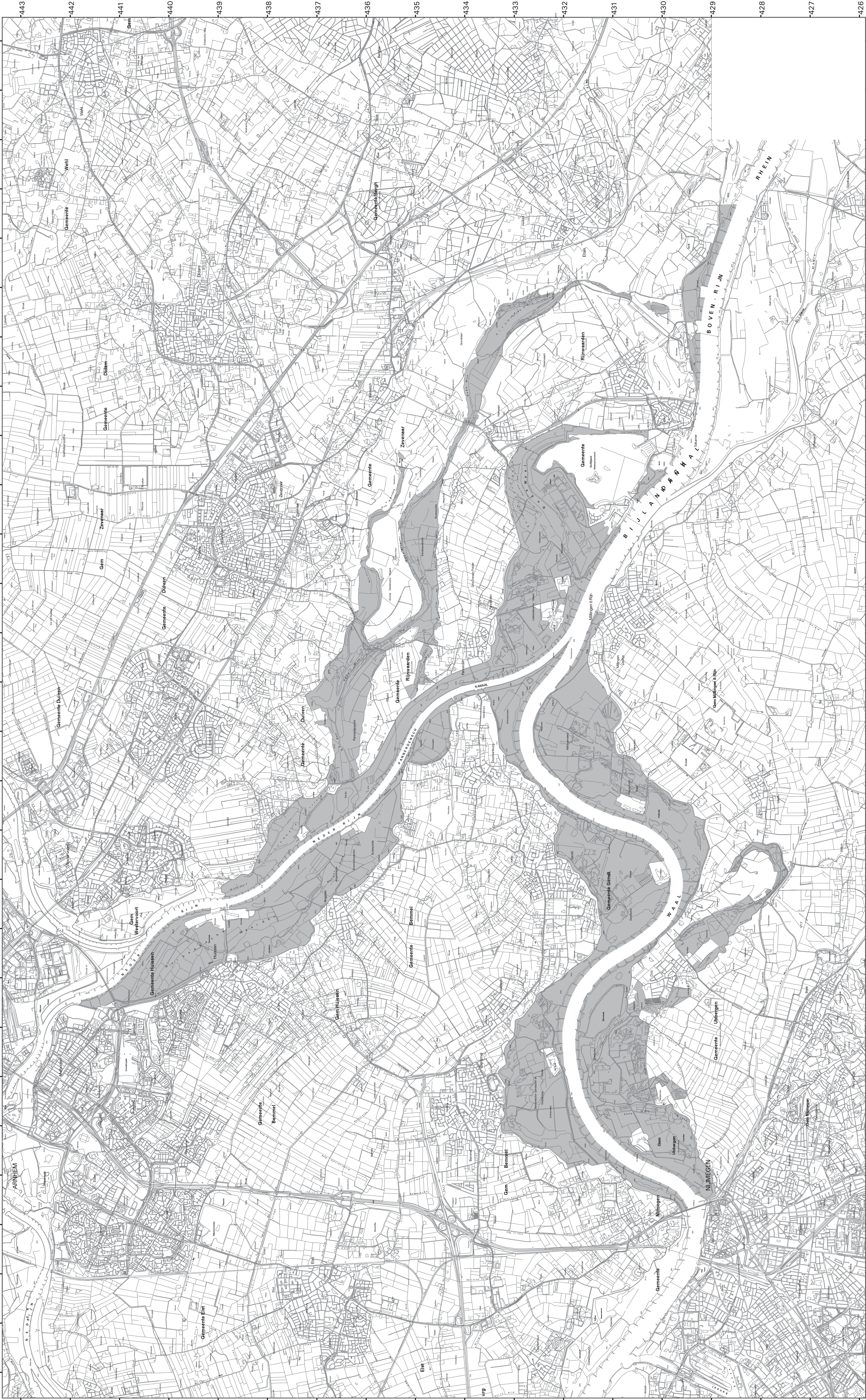
In het aanwijzingsbesluit wordt ten aanzien van de kolgans (A041), de grauwe gans (A045) en de smient (A050) een achteruitgang in omvang van het foerageergebied toegestaan van maximaal 16%. Het is een inspreker onduidelijk waar die 16% op gebaseerd is en waarover die 16% berekend dient te worden.

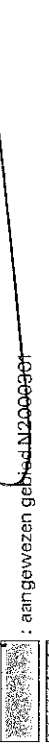
De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het besluit. De ten gunste formulering en de procentueel toegestane achteruitgang van het foerageergebied zijn verwijderd uit de doelen van kolgans, grauwe gans en smient in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Zie ook reactie op voorgaande zienswijzen. Het porseleinhoen en de kwartelkoning hebben een herstelopgave voor het leefgebied conform de ontwerp besluiten voor de afzonderlijke deelgebieden. De opgave voor het leefgebied van de zwarte stern is gewijzigd. Zie daarvoor de toelichting bij de tabel van deze soort in bijlage B.4. Zie ook het antwoord op de zienswijze hiervoor.

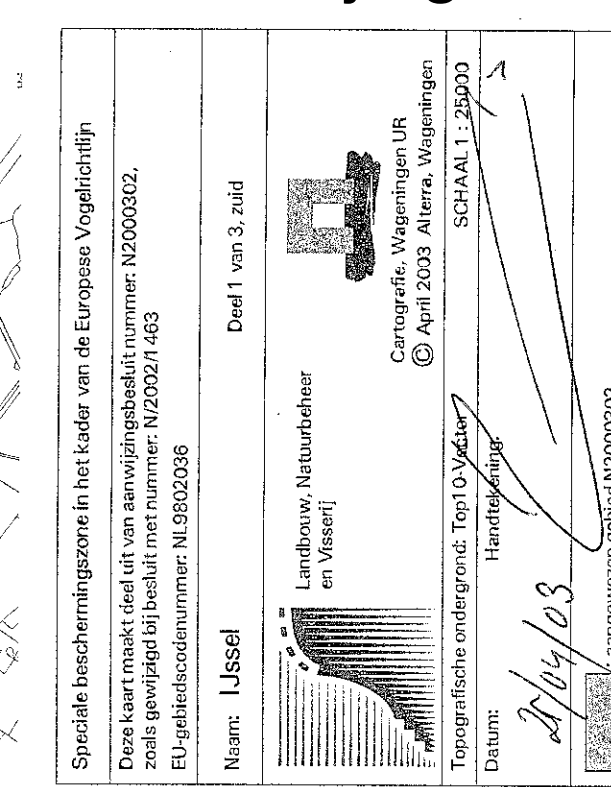
Meerdere insprekers merken op dat in het Natura 2000 doelendocument wordt gesteld dat er een ten gunste formulering is in het nadeel van ganzen, kolangen (A041), grauwe ganzen (A043) en smienten en ten gunste van glanshaver- en vossenstaartheilanden (H6510). De insprekers willen weten of en in hoeverre deze keuze in overeenstemming is met de eerdere aanwijzing van Natura 2000-gebieden op grond van de Vogelrichtlijn en de internationale verantwoordelijkheid die Nederland draagt voor de opvang van een groot aantal (niet-) broedvogels.

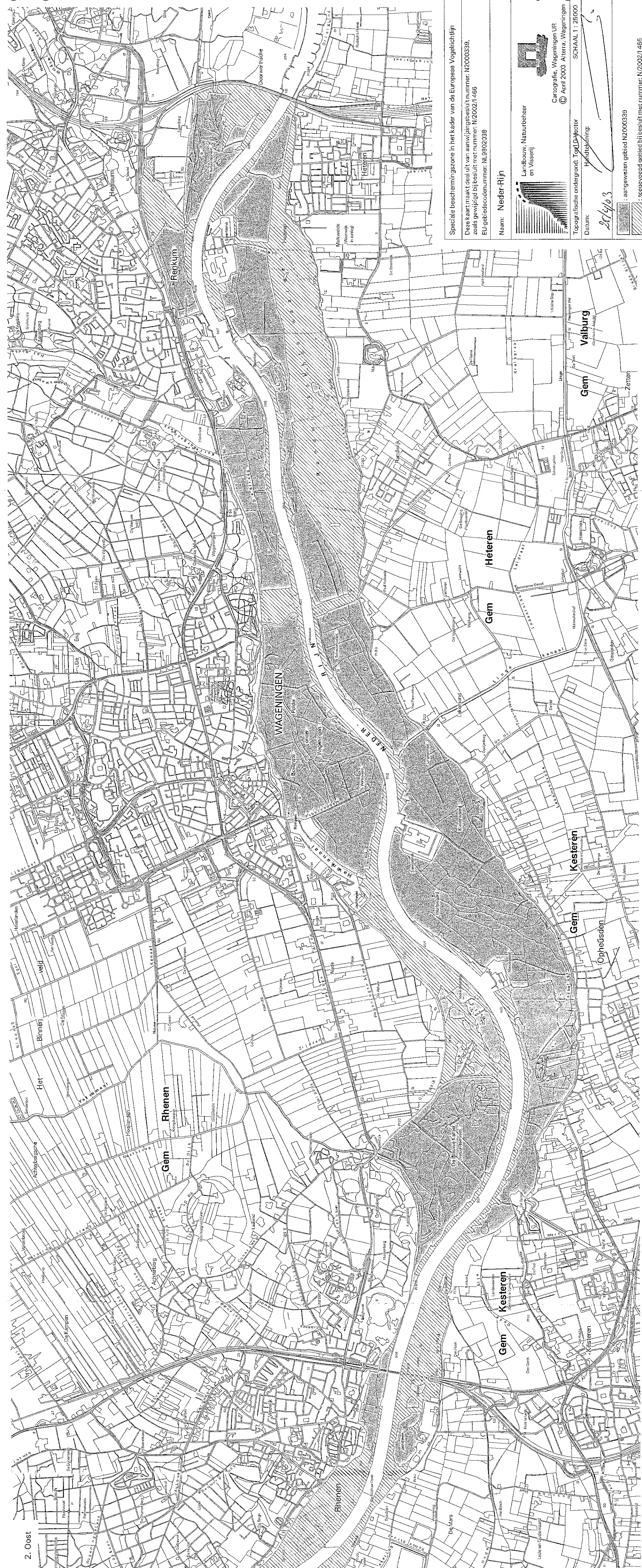
De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het besluit. De ten gunste formulering waar in de zienswijzen naar wordt verwezen is verwijderd uit de doelstelling van betreffende soorten in het aanwijzingsbesluit. Er is geen aantoonbare ecologisch gemotiveerde noodzaak om het verslechteringsverbod ter zijde te stellen. Zie ook het antwoord op de zienswijzen hiervoor.

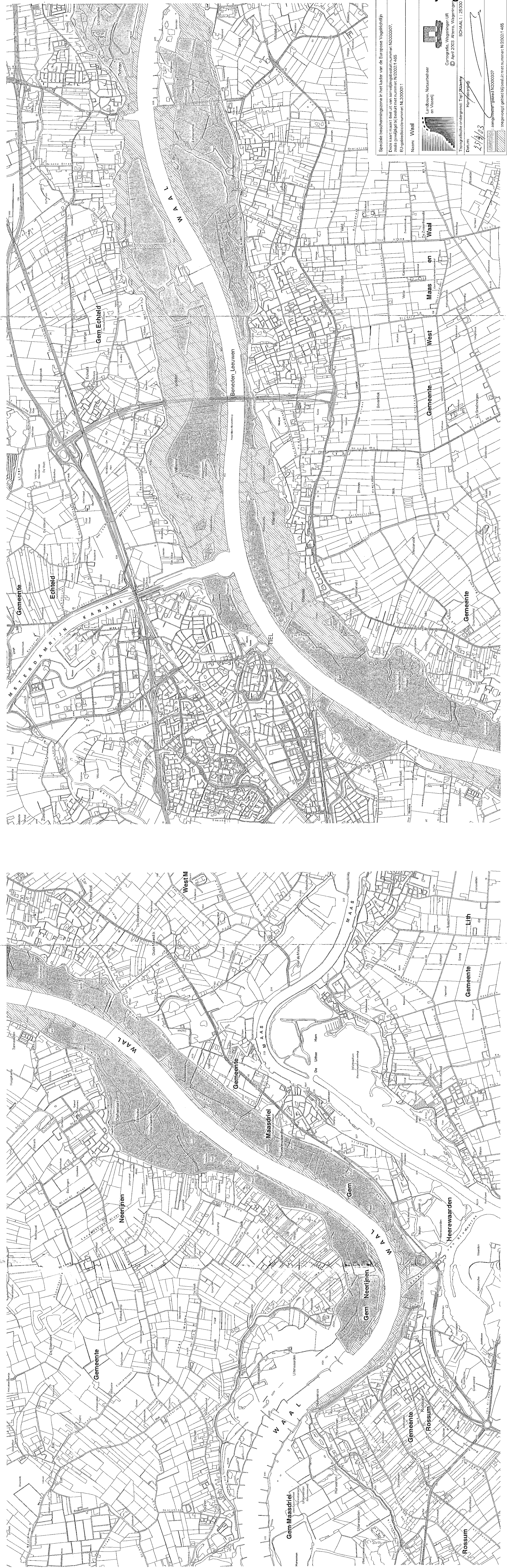
Appendix A
Oudere kaarten Vogel- en Habitatrichtlijngebieden binnen Rijntakken die gebruikt zijn voor toepassing van de exclaveringsformule











APPENDIX B

Tabel met gegevens van Vogelrichtlijnkaarten binnen Natura 2000-gebied Rijntakken

'Was-wordt'-tabel aanpassingen Nota van toelichting bij het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038) door van rechtswege vervallen beschermde natuurmonumenten

Overzicht Vogelrichtlijnkaarten Natura 2000-gebied Rijntakken**(de digitale versies van deze kaarten zijn in te zien op website www.rijksoverheid.nl/natura2000)**

Besluit	Kaartgegevens	Werking kaart	Kaartdelen
VR IJssel (besluit 24 maart 2000, N2000302)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; Deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N200302; naam IJssel; tekendatum: 24-3-2000. ^(a)	Kaarten ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	deel 1 van 3 zuid deel 2 van 3 midden deel 3 van 3 noord
VR IJssel (besluit DN/2002/1463)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; IJssel; tekendatum: 25-04-2003; aangewezen wordt het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, dat aansluit aan het op 24 maart 2000 aangewezen gebied. In zoverre wordt het besluit van 24 maart 2000 gewijzigd; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N200302, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1463, EU-gebiedscodenummer NL9802036; tekendatum 25-04-2003. ^(b)	Kaarten ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	deel 1 van 3 Zuid deel 2 van 3 Midden deel 3 van 3 Noord
VR IJssel (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/10522)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam IJssel; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/302, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1463 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/10522; EU-gebiedscodenummer NL9802036; tekendatum 23-01-2004. ^(c)	Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	blad 1 van 4 blad 2 van 4 blad 3 van 4 blad 4 van 4
VR Gelderse Poort (besluit 24 maart 2000, N2000301)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; Deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N200301; naam IJssel; tekendatum: 24-3-2000. ^(a)	Kaart ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1 kaart
VR Gelderse Poort (besluit DN.2002/1464)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; Gelderse Poort; april 2003; aangewezen wordt het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, dat aansluit aan het op 24 maart 2000 aangewezen gebied. In zoverre wordt het besluit van 24 maart 2000 gewijzigd; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000301, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1464, EU-gebiedscodenummer NL9902004. ^(b)	Kaart ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1 kaart
VR Gelderse Poort (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/9951)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam IJssel; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/301, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1464 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/9951 EU-gebiedscodenummer NL9902004 Tekendatum 08-12-2003. ^(c)	Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1 kaart
VR Neder-Rijn (besluit 24 maart 2000, N2000339)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000339; naam: Neder-Rijn; tekendatum 24-3-2000; 1 West, 2 Oost; schaal 1:25.000. ^(a)	Kaarten ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1. West 2. Oost
VR Neder-Rijn (besluit DN.2002/1466)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; Neder-Rijn; april 2003; aangewezen wordt het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, dat aansluit aan het op 24 maart 2000 aangewezen gebied. In zoverre wordt het besluit van 24 maart 2000 gewijzigd; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000339, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1466, EU-gebiedscodenummer NL9802038 Tekendatum 25-04-2003. ^(b)	Kaarten ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1. West 2. Oost
VR Neder-Rijn (wijzigingsbesluit)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; naam Neder-Rijn; deze	Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken	blad 1 van 2 blad 2 van 2

TRCJZ/2003/10790)	kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/339, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1466 en bij besluit met nummer TRCJZ200310790 EU-gebiedscodenummer NL9802038 Tekendatum 23-02-2004. ^(c)	(DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	
Besluit	Kaartgegevens	Werking kaart	Kaartdelen
VR Waalwaterwaarden (besluit 24 maart 2000, N2000307)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000307; naam: Waalwaterwaarden; tekendatum 24-3-2000; 1 kaart; schaal 1:25.000. ^(a)	Kaart ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1 kaart
VR Waal (besluit DN.2002/1465)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; Waal; april 2003; aangewezen wordt het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, dat aansluit aan het op 24 maart 2000 aangewezen gebied. In zoverre wordt het besluit van 24 maart 2000 gewijzigd; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N2000307, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1465, EU-gebiedscodenummer NL2000011 ; tekendatum 25-04-2003. ^(b)	Kaart ingetrokken met besluit N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068). Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	1 kaart
VR Waal (wijzigingsbesluit TRCJZ/2003/10236)	Speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn; deze kaart maakt deel uit van aanwijzingsbesluit nummer N/2000/307, zoals gewijzigd bij besluit met nummer N/2002/1465 en bij besluit met nummer TRCJZ/2003/9951. Bij laatstgenoemd besluit is aan het gebied Waal toegevoegd de bij besluit d.d. 11 oktober 1995 met nummer DN.965400 onder de naam "Kil van Hurwenen" aangewezen speciale beschermingszone; naam Waal; EU-gebiedscodenummer NL2000011; tekendatum: 12-02-2004. ^(c)	Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	blad 1 van 2 blad 2 van 2
VR Kil van Hurwenen en omstreken (DN.965400)	Begrenzing speciale beschermingszone "Kil van Hurwenen" in het kader van de EG-Vogelrichtlijn; schaal 1:25.000	Besluit ingetrokken met wijzigingsbesluit Rijntakken (DN&B/2017-038 Rijntakken (wijziging)).	
N2000 Rijntakken (PDN/2014-038 038/066-068; Stcrt. 2014, nr.12056)	Natura 2000-gebied #38,66-68 Rijntakken; Kaart behorende bij het aanwijzingsbesluit PDN/2014-038 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL2003022, NL2003005, NL9801024, NL2003041) en ter wijziging van de besluiten tot aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden (NL9802036, NL9802038, NL9902005, NL2000011); tekendatum: 23 april 2014. ^(d) De bijlage A kaarten laten de wijzigingen zien van het Vogelrichtlijngebied op 23 april 2014.	De kaarten voor zover van toepassing op de in de aanhef genoemde besluiten worden ingetrokken (N2000-besluit Rijntakken artikel 2, lid e). Volgens de aanhef van artikel 2 zijn dit de VR besluiten uit 2000 en 2003 van IJssel, Neder-Rijn, Gelderse Poort en Waal.	1 t/m 21
Wijzigingsbesluit DN&B/2017-038 038/066-068 Rijntakken (wijziging)	Natura 2000-gebied Rijntakken. Kaart behorende bij besluit DN&B/2016-038 038/066-068 Rijntakken (wijziging) tot wijziging van het aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken PDN/2014-038 van 23 april 2014. De kaartbladen 10, 13, 14, 17 en 21 zijn met dit wijzigingsbesluit vervangen. De bijlage A kaarten laten de wijzigingen zien van het Vogelrichtlijngebied op de datum van het wijzigingsbesluit. ^(e)	In werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.	Kaartbladen 10, 13, 14, 17 en 21

(a) Schaal: 1:25.000; opdrachtgever: ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij; cartografie Dienst Landelijk Gebied; copyright 2000, Alterra, Wageningen.

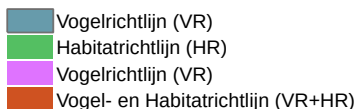
(b) Schaal: 1:25.000; opdrachtgever: ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij; cartografie Wageningen UR; copyright april 2003, Alterra, Wageningen.

(c) Schaal 1:25.000; opdrachtgever: ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; cartografie: Wageningen UR, copyright december 2003 of januari 2004 Alterra Wageningen.

(d) Schaal 1:25.000; opdrachtgever Ministerie van Economische Zaken.

(e) Schaal: 1:25.000; opdrachtgever Ministerie van Economische Zaken; kaartproductie Alterra Wageningen UR.

'Was-wordt'-tabel aanpassingen Nota van toelichting en kaartbladen bij het besluit van 23 april 2014 (PDN/2014-038) door van rechtswege vervallen beschermde natuurmonumenten als gevolg van de Wet natuurbescherming

Was	Wordt
Paragraaf 2.1 Beschermde natuurmonumenten	De gehele paragraaf is verwijderd
Paragraaf 3.3, eerste alinea, 2 ^e zin: "Daarbij is onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en daarin gelegen beschermde natuurmonumenten."	'Daarbij is onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied.'
Paragraaf 3.3, pagina 12, derde alinea, 3 ^e en 4 ^e zin: "De (voormalige) beschermde natuurmonumenten (paragraaf 2.1) zijn, inclusief de binnendijks gelegen Tichelgaten bij Windesheim, in hun geheel opgenomen in het Natura 2000-gebied. Deze natuurmonumenten hebben een gezamenlijke oppervlakte van circa 725 ha."	De zinnen zijn verwijderd
Pagina 3.3, pagina 14, eerste alinea, tekst: • "De Buitenwaarden ten noorden van Wijhe (beschermde natuurmonument en Vogelrichtlijngebied) zijn ten dele aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd gelet op het voorkomen van habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden, glanshaver (H6510A). • Tussen Welsum en Welsumerveld zijn twee delen van het beschermde natuurmonument (binnen Vogelrichtlijngebied) aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd gelet op het voorkomen van het habitatype *zachtouthoutbossen (H91E0A). • Het noordelijk deel van de Keizers- en Stobbewaarden bij Deventer (beschermde natuurmonument en Vogelrichtlijngebied, 53 ha) is aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd wegens het voorkomen van *vochtige alluviale bossen (zachtouthoutbossen) (H91E0A)."	• 'De Buitenwaarden ten noorden van Wijhe (voormalig beschermde natuurmonument en Vogelrichtlijngebied) zijn ten dele aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd gelet op het voorkomen van habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden, glanshaver (H6510A). • Tussen Welsum en Welsumerveld zijn twee delen van het voormalige beschermde natuurmonument (binnen Vogelrichtlijngebied) aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd gelet op het voorkomen van het habitatype *zachtouthoutbossen (H91E0A). • Het noordelijk deel van de Keizers- en Stobbewaarden bij Deventer (voormalig beschermde natuurmonument en Vogelrichtlijngebied, 53 ha) is aan het Habitatrichtlijngebied toegevoegd wegens het voorkomen van *vochtige alluviale bossen (zachtouthoutbossen) (H91E0A).'
Pagina 3.3, pagina 15, tweede alinea, tekst: • "Uitbreiding met het binnendijkse deel van de Tichelgaten van Windesheim (2,6 ha) die van belang zijn voor watervogels waarvoor het gebied is aangewezen. Het was onderdeel van het beschermde natuurmonument IJsseluiterwaarden."	• 'Uitbreiding met het binnendijkse deel van de Tichelgaten van Windesheim (2,6 ha) die van belang zijn voor watervogels waarvoor het gebied is aangewezen. Het was onderdeel van het voormalige beschermde natuurmonument IJsseluiterwaarden.'
Paragraaf 3.4, Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen, 2 ^e zin: "Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten."	'Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied.'
Paragraaf 4.4, UITERWAARDEN IJSSEL, zin: ", delen van het beschermde natuurmonument tussen Welsum en Welsumerveld,"	', delen van het voormalige beschermde natuurmonument tussen Welsum en Welsumerveld,'
Paragraaf 5.7 Beschermde natuurmonumenten	De paragraaf is geheel verwijderd
Pagina 39, bijlage A1, 	Algemene legenda van de kaarten in Bijlage A 
Bijlage C, pagina 141-142, tekst 'Beschermde natuurmonumenten'	De tekst 'Beschermde natuurmonumenten' op de pagina's 141-142 is in zijn geheel verwijderd
Bijlagen besluiten beschermde natuurmonumenten IJsseluiterwaarden, aangewezen 8 augustus 1995 (N-95-6038; Stcrt. 1995, 166); De Oude Waal I, aangewezen 16 maart 1983 (NLB/GS/GA-121; Stcrt. 1983, 55); Weide Oude Rijnstrangengebied, aangewezen 18 april 1979 (NLB/N 35262; Stcrt. 1979). Kil van Hurwenen, aangewezen 26 juni 1973 (8532; Stcrt. 1973, 129).	De bijlagen zijn verwijderd
Kaartbladen	De legendacategorieën VR+NB en VR+HR+NB op de kaartbladen zijn verwijderd; Waar de beschermde natuurmonumenten zichtbaar waren op de gewijzigde kaartbladen zijn ze verwijderd

